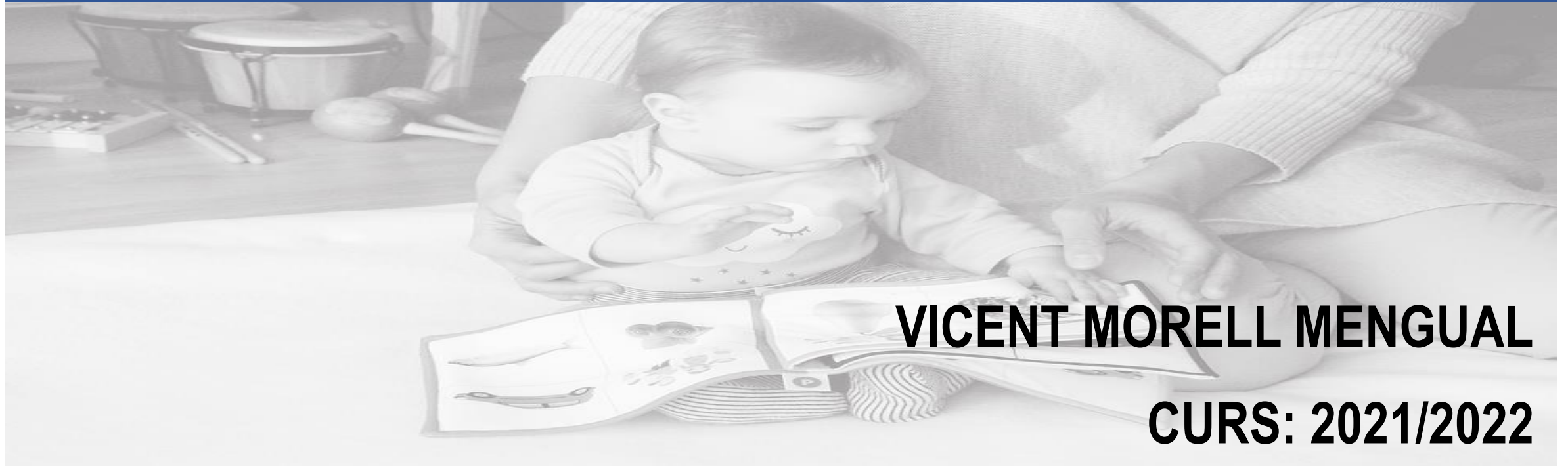

ALUMNAT AMB TRASTORN ESPECÍFIC DE L'APRENTATGE (TEAP)

VICENT MORELL MENGUAL

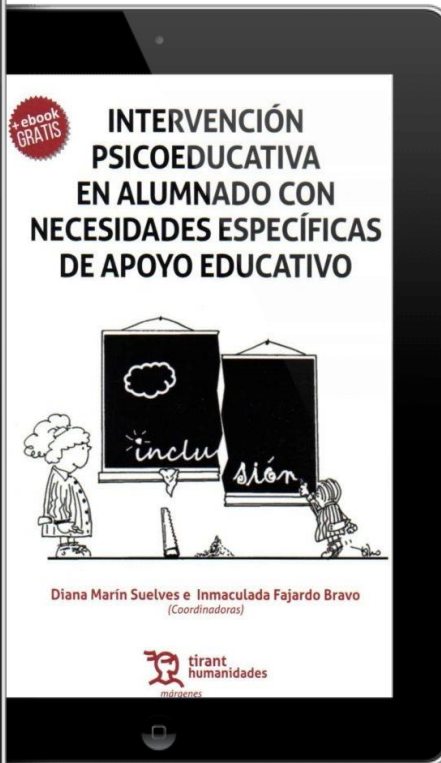
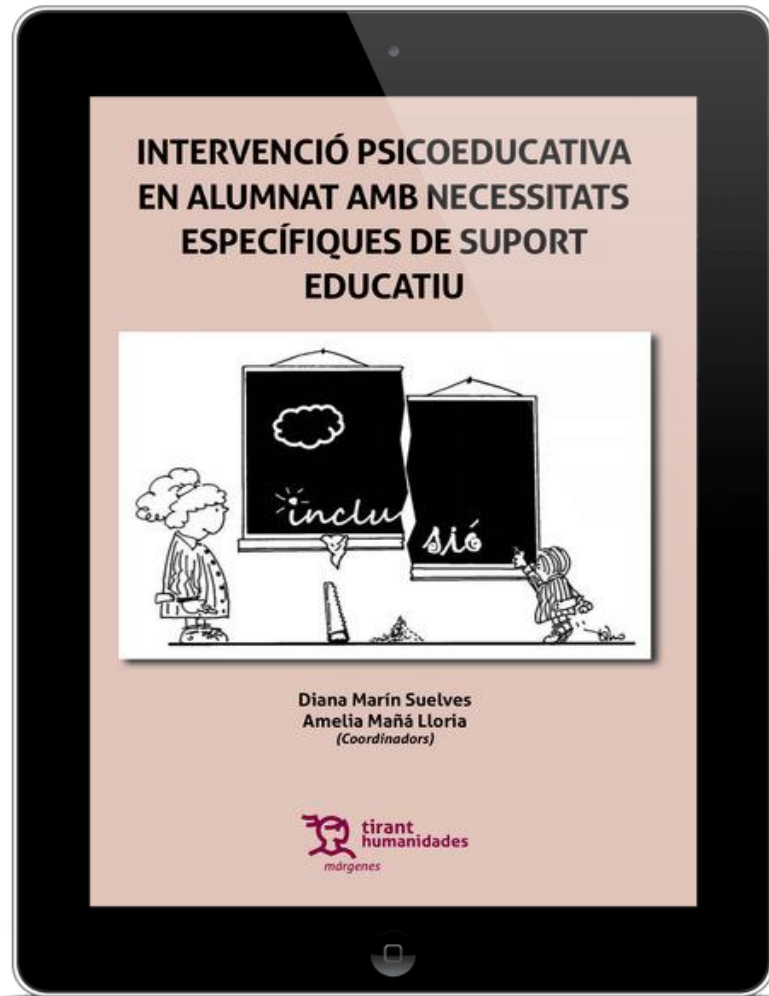
CURS: 2021/2022

ÍNDEX

00	Objectius i activitats pràctiques
01	Conceptualització
02	Rutes d'accés al lèxic
03	Dificultats amb la lectura i la comprensió lectora
04	Dificultats amb l'ortografia i l'expressió escrita
05	Dificultats amb el càlcul i el raonament matemàtic
06	Referències bibliogràfiques

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

ALUMNAT AMB TRASTORN ESPECÍFIC DE L'APRENENTATGE (TEAP)

1

CAPÍTOL: 3. Alumnat amb trastorn específic de l'aprenentatge

2

AUTORS: J. Roca i C. Vargas

3

PÀGINES: 85-113

OBJECTIUS D'APRENTATGE

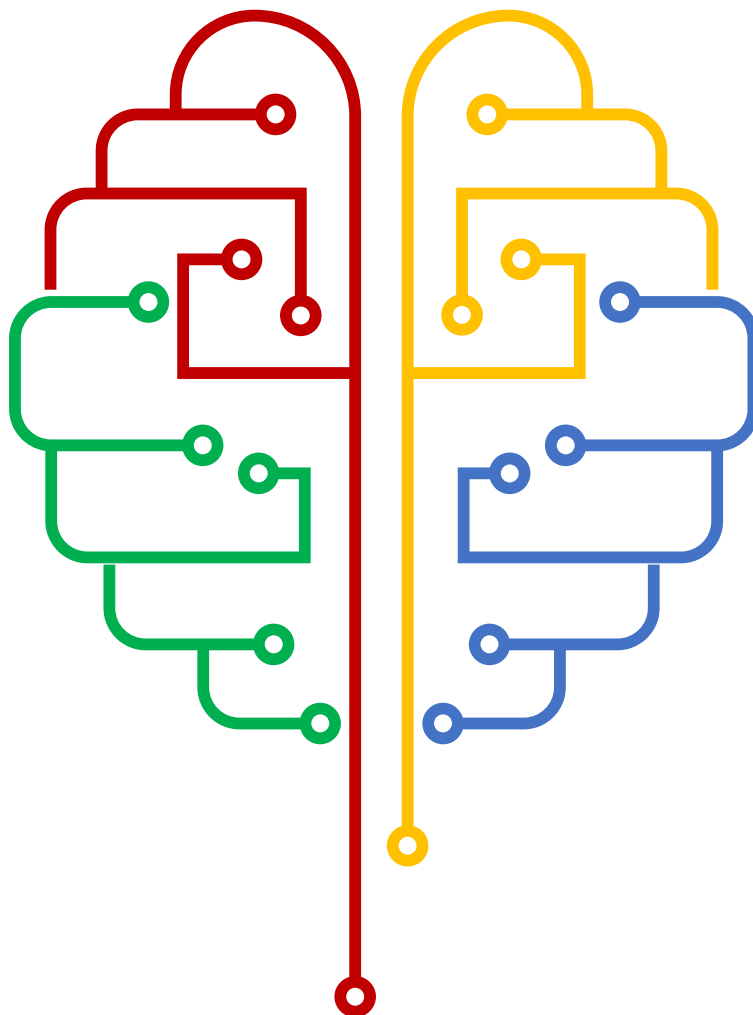
ALUMNAT AMB TRASTORN ESPECÍFIC DE L'APRENTATGE (TEAP)

1. CRITERIS DIAGNÒSTICS

Conèixer la conceptualització actual de les N.E.S.E. en la LLEI 8/2013 (LOMCE)

3. ESCRITURA

Conèixer els diferents tipus d'adaptacions curriculars existents

2. LECTURA

Conèixer la seqüència de passos del dictamen d'escolarització.

4. CÀLCUL MATEMÀTIC

Conèixer i analitzar els suports interns i externs en el sistema educatiu

CONCEPTUALITZACIÓ

1.1. INTRODUCCIÓ

1.2. CRITERIS DIAGNÒSTICS

1.3. TIPOLOGIA

1.4. PREVALENÇA

1.5. ETIOLOGIA

1.1. INTRODUCCIÓ

CONCEPTUALITZACIÓ

“Hi ha un **trastorn de l’aprenentatge** quan existeixen dificultats significatives i persistents en l’aprenentatge d’habilitats acadèmiques, que poden incloure la **lectura**, l’**escriptura** o l’**aritmètica**. En el seu diagnòstic cal avaluar si l’acompliment de les habilitats acadèmiques està per sota del que caldria esperar per a l’**edat cronològica** i el nivell de **funcionament intel·lectual**”.

ORGANITZACIÓ MUNDIAL DE LA SALUT (2011)

1.1. INTRODUCCIÓ

HABILITATS ACADÈMIQUES INSTRUMENTALS

LECTURA

ESCRITURA

MATEMÀTIQUES

1.1. INTRODUCCIÓ

DIFICULTATS CURRICULARS VS. TRASTORN ESPECÍFIC DE L'APRENTATATGE

DIFICULTATS CURRICULARS

Dificultats lleus que es resolen amb relativa facilitat.

TRASTORN ESPECÍFIC DE L'APRENTATATGE

Dificultats d'aprenentatge significatives i persistents.

1.2. CRITERIS DIAGNÒSTICS

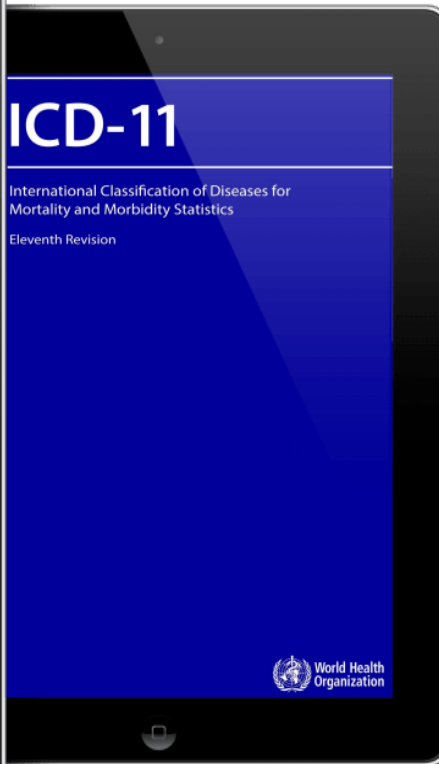
MANUAL DIAGNÒSTIC I ESTADÍSTIC DELS TRASTORNS MENTALS (DSM-5)

- 1 Llistat de trastorns mentals i del neurodesenvolupament
- 2 Associació Americana de Psiquiatria (APA, 2013)
- 3 Criteris diagnòstics

1.2. CRITERIS DIAGNÒSTICS

CLASSIFICACIÓ INTERNACIONAL DE MALALTIES (CIM 10 I CIM-11)

Llistat de trastorns mentals i del comportament

Organització Mundial de la Salut (OMS, 2018)

Criteris diagnòstics

1.2. CRITERIS DIAGNÒSTICS

AVALUACIÓ INDIVIDUALITZADA

HISTÒRIA ESCOLAR

Proves psicopedagògiques
realitzades
Rendiment en cursos anteriors

HISTORIAL MÈDIC

Transcurs de l'embaràs i del part
Adquisicions evolutives
Malalties patides
Dificultats auditives o visuals

RENDIMENT ACTUAL

Rendiment actual
Actitud a classe i cap als deures
Relació amb els companys i
amb el professor
Autoconcepte acadèmic

SITUACIÓ FAMILIAR

Característiques i composició familiar
Llengua materna
Estils parentals de criança
Malalties familiars
Relació amb l'escola

PROVES ESTANDARDITZADES

Lectura i comprensió lectora
Ortografia i expressió escrita
Càlcul i raonament
Intel·ligència

1.2. CRITERIS DIAGNÒSTICS

DSM-5 I CIM 10 (APA, 2013; OMS, 2018)

CRITERI DE DISCREPÀNCIA

Habilitats acadèmiques per sota del nivell esperat d'acord amb l'edat cronològica (2 DT).

CRITERI D'INICI

Inici durant l'etapa escolar.
Manifestació personal.
Demandes superen a les capacitats.

SIMPTOMATOLOGIA NUCLEAR

Lectura, comprensió lectora, ortografia, expressió escrita, càlcul o raonament matemàtic.
Durada mínima de 6 mesos.

CRITERI D'INTERFERÈNCIA

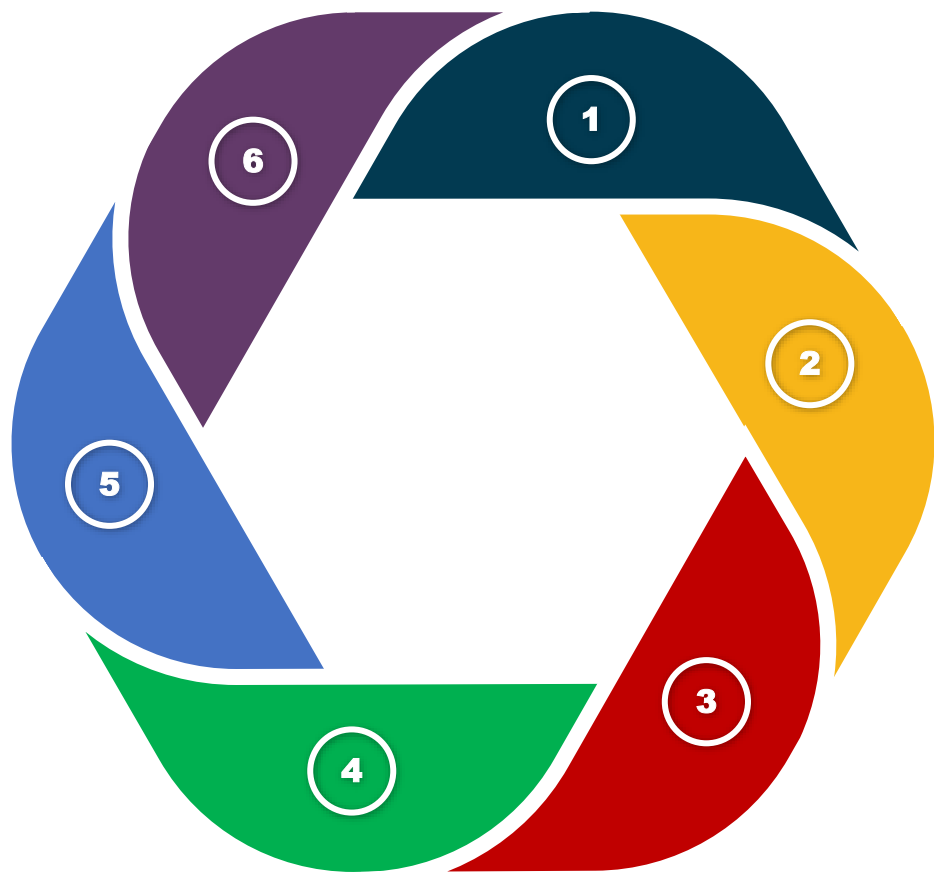
Assoliments acadèmics.
Activitats quotidianes.

CRITERI D'EXCLUSIÓ

Discapacitat.
Trastorns mentals.
Adversitat psicosocial.
Instrucció educativa inadequada.

1.3. TIPOLOGIA

ÀREES ACADÈMIQUES I ERRORS CARACTERÍSTICS (APA, 2013)

① LECTURA DE PARAULES IMPRECISA O LENTA

② DIFICULTATS AMB LA COMPRESIÓ LECTORA

③ DIFICULTATS ORTOGRÀFIQUES

④ DIFICULTATS AMB L'EXPRESSIÓ ESCRITA

⑤ DIFICULTATS AMB EL SENTIT NUMÈRIC O EL CÀLCUL

⑥ DIFICULTATS AMB EL RAONAMENT MATEMÀTIC

1.3. TIPOLOGIA

LECTURA I COMPRENSIÓ LECTORA (APA, 2013)

① LECTURA DE PARAULES IMPRECISA O LENTA

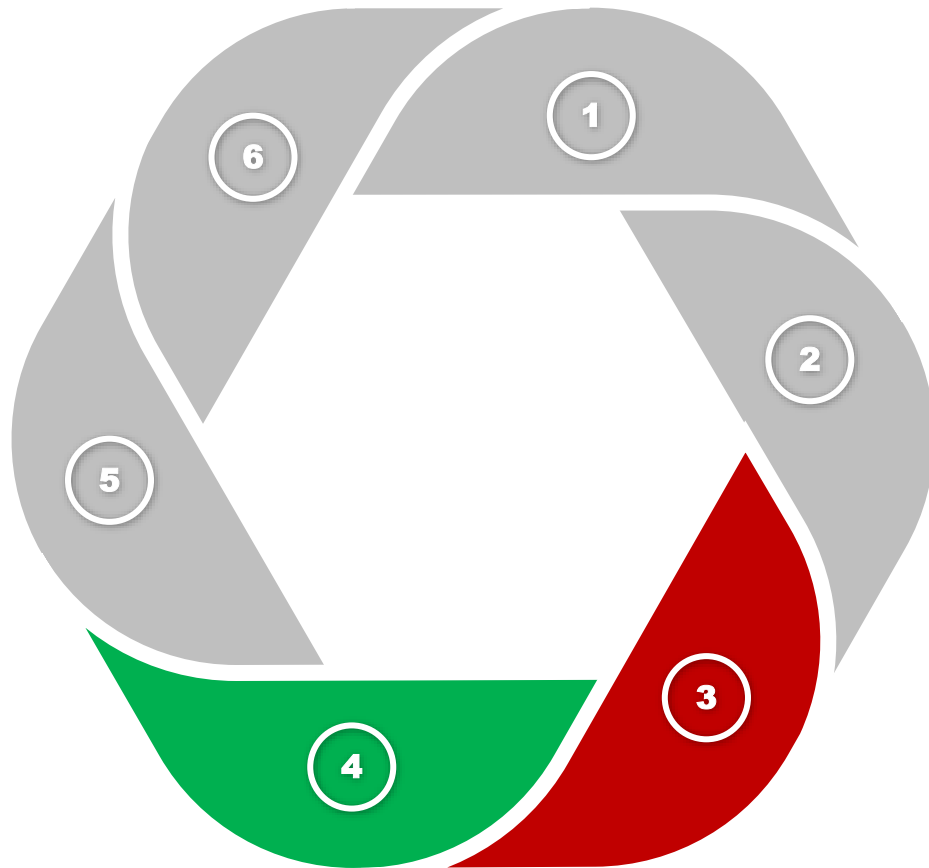
- Llegir paraules en veu alta incorrectament.
- Esbrinar paraules.
- Lentitud i vacil·lació.

② DIFICULTATS AMB LA COMPRENSIÓ LECTORA

- Dificultats per comprendre l'oració.
- Dificultats per comprendre les inferències.
- Dificultats per comprendre el sentit profund.

1.3. TIPOLOGIA

ORTOGRAFIA I COMPOSICIÓ ESCRITA (APA, 2013)

3 DIFICULTATS ORTOGRÀFIQUES

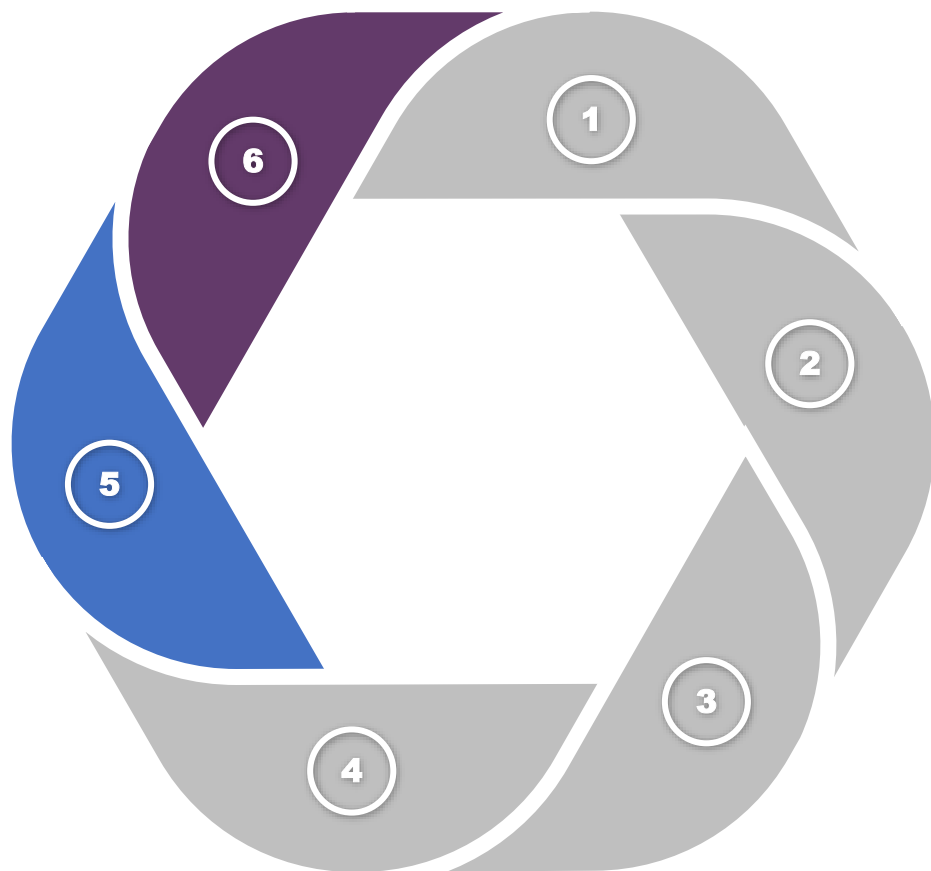
- Addicions.
- Omissions.
- Substitucions.

4 DIFICULTATS AMB L'EXPRESSIÓ ESCRITA

- Errors gramaticals o de puntuació.
- Mala organització del paràgraf.
- Poca claredat en l'expressió de les idees.

1.3. TIPOLOGIA

SENTIT NUMÈRIC, CÀLCUL I RAONAMENT MATEMÀTIC (APA, 2013)

5 DIFICULTATS AMB EL SENTIT NUMÈRIC O EL CÀLCUL

- Mala comprensió dels números o les seues relacions.
- Comptar amb els dits números d'un sol dígit.
- Intercanvi de procediments.

6 DIFICULTATS AMB EL RAONAMENT MATEMÀTIC

- Dificultats per aplicar les operacions matemàtiques.
- Dificultats per resoldre problemes quantitatius.

1.3. TIPOLOGIA

ETIQUETES ALTERNATIVES

DISLÈXIA

Precisió i fluïdesa
Lletrejar
Ortografia

DISGRAFIA

Llegibilitat de la lletra
Ortografia
Sintaxi
Composició del text

DISCALCÚLIA

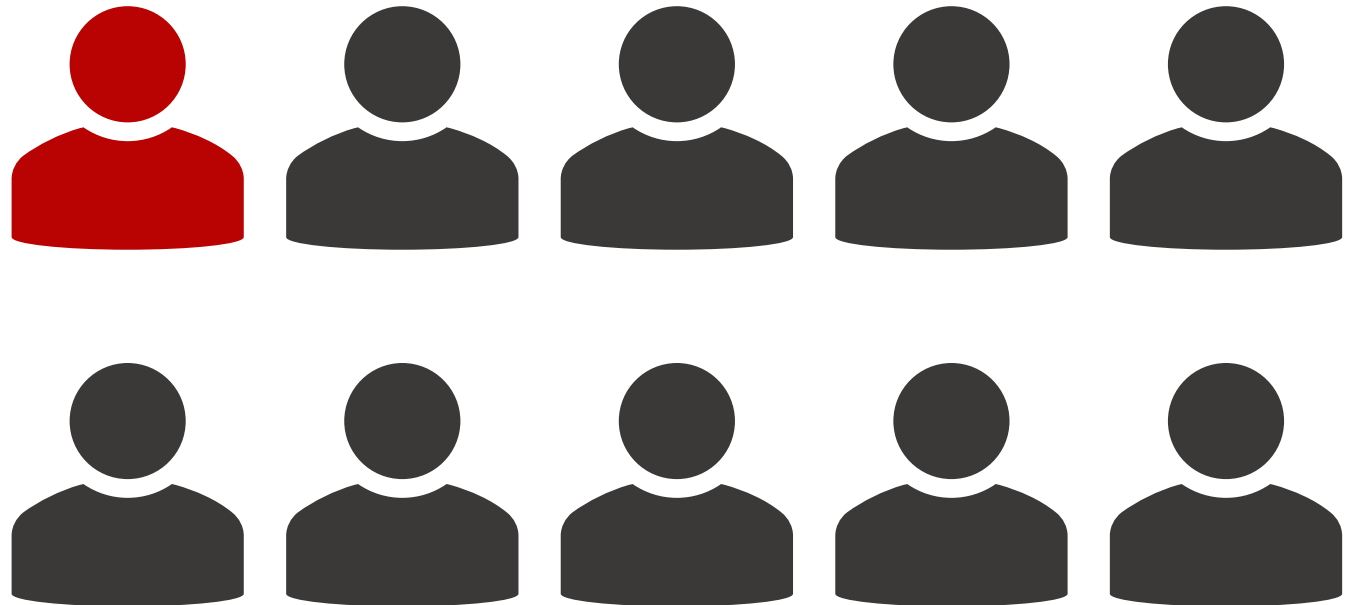
Sentint numèric
Operacions aritmètiques
Càlcul correcte i fluid

1.4. PREVALENÇA

TRASTORN ESPECÍFIC DE L'APRENTATGE (APA, 2013)

10%

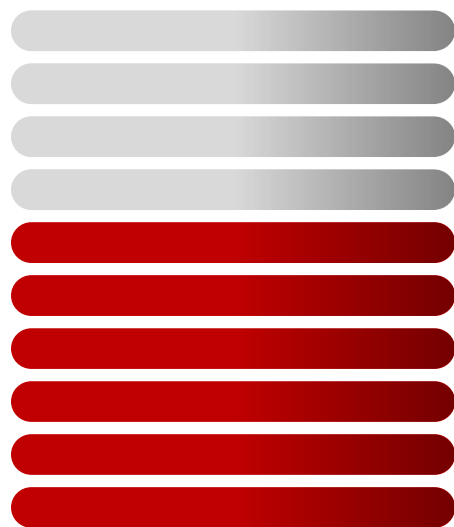
**TRASTORN
ESPECÍFIC DE
L'APRENTATGE**

1.4. PREVALENÇA

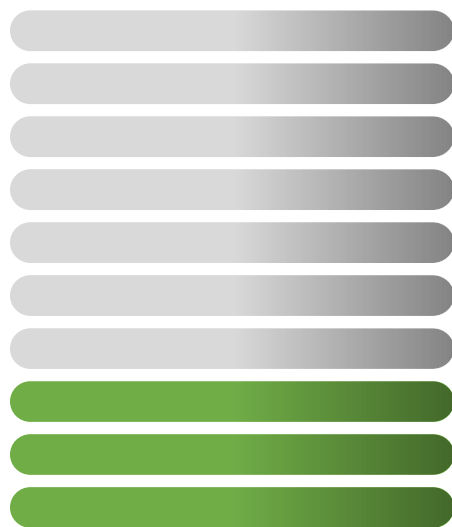
DISLÈXIA I DISORTOGRAFIA

5,5%

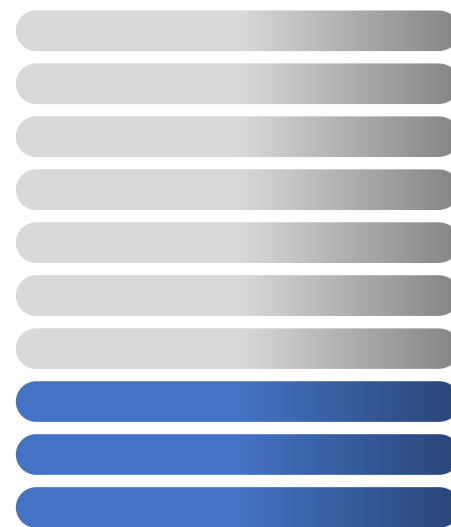
VLACHOS ET AL.,
(2013)

3,2%

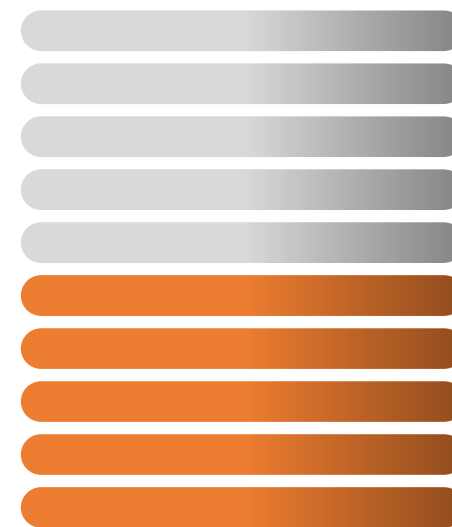
BARBIERO ET AL.
(2012)

3,2%

JIMÉNEZ, GUZMÁN,
RODRÍGUEZ I
ARTILES (2009)

5,4%

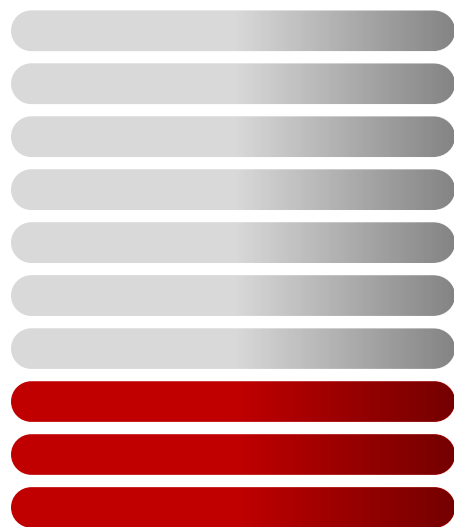

VALE, SUCENA I
VIANA (2010)

1.4. PREVALENÇA

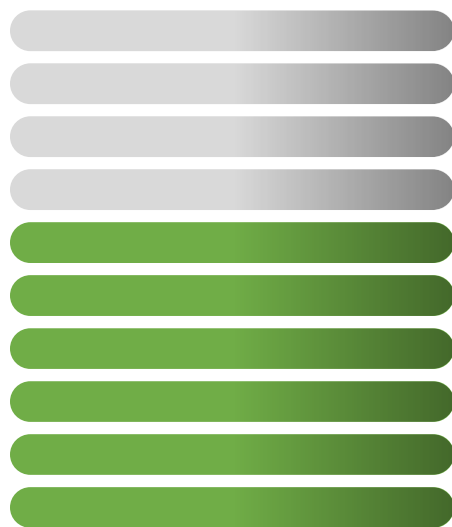
DISCALCÚLIA

3,4%

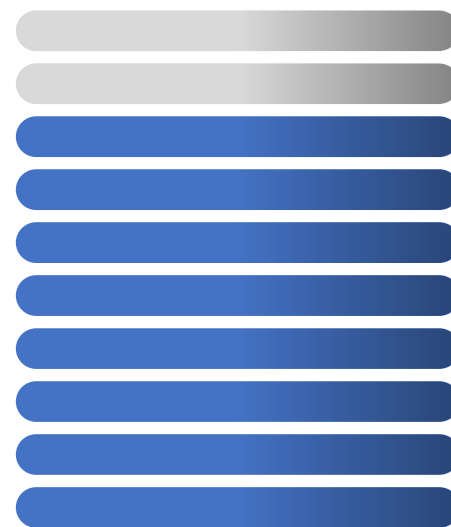
REIGOSA-CRESPO
ET AL. (2012)

5-6%

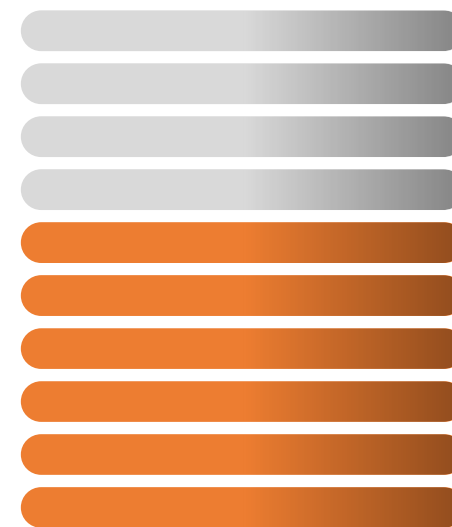
DEVINE AT AL.
(2013)

7,8%

BASTOS, TRALDI,
ISMAEL, RISSO, I
PIERINI (2016)

3-6%

PRICE I ANSARI
(2013)

1.4. PREVALENÇA

INFLUÈNCIA DEL GÈNERE (APA, 2013; MOLL ET AL., 2014)

HOMES

- Major prevalença del Trastorn Específic de l'Aprenentatge.
- Majors dificultats ortogràfiques i d'expressió escrita.

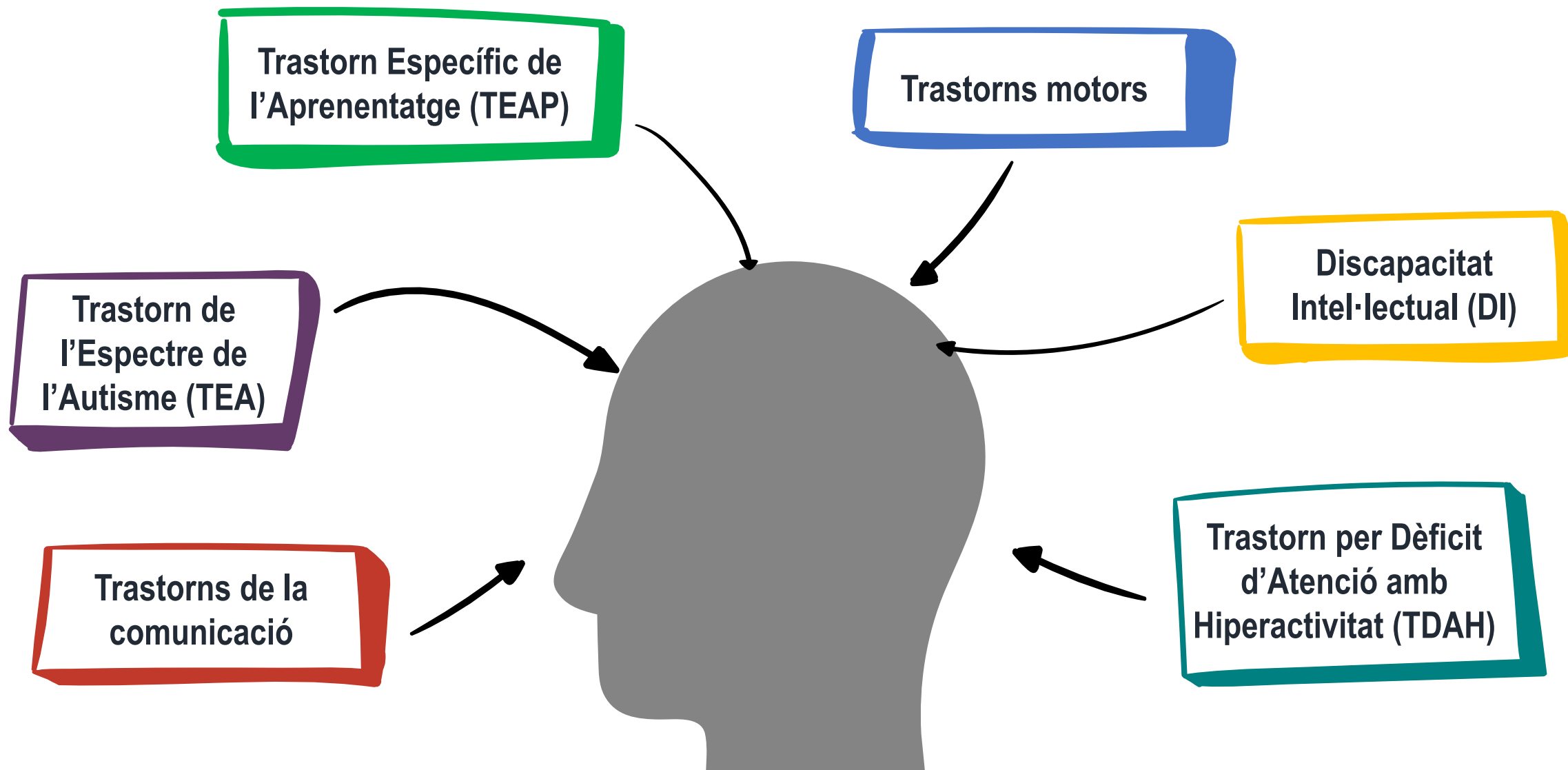

DONES

- Menor prevalença del Trastorn Específic de l'Aprenentatge.
- Majors dificultats de càlcul o de raonament matemàtic.

1.5. ETIOLOGIA

TRASTORNS DEL NEURODESENVOLUPAMENT (APA, 2013)

2

PROCESSOS LECTORS I RUTES D'ACCÉS AL LÈXIC

2.1. MODEL COGNITIU DE LA LECTURA

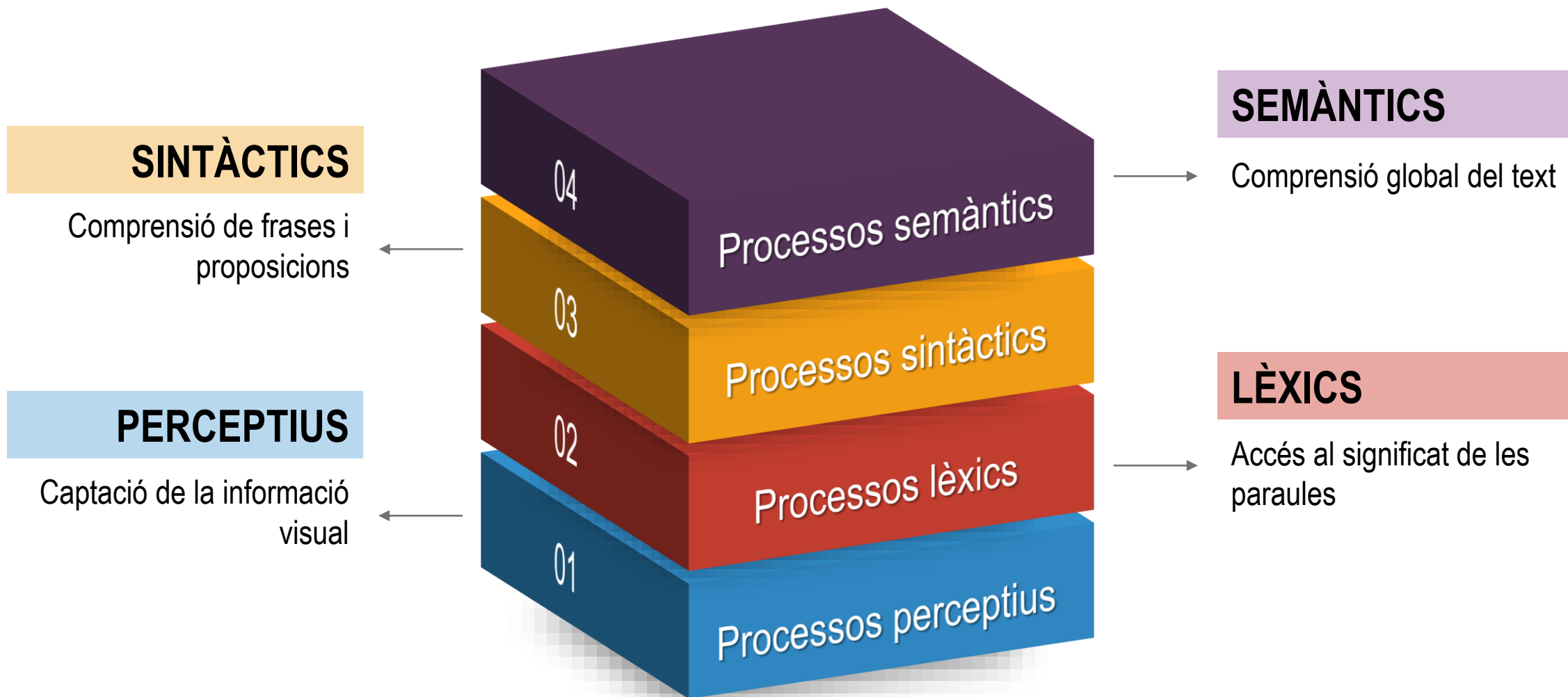
2.2. TIPUS DE LLENGUA

2.3. RUTA DIRECTA O VISUAL

2.4. RUTA INDIRECTA O FONOLÒGICA

2.1. MODEL COGNITIU DE LA LECTURA

PROCESSOS COGNITIVS

2.2. TIPUS DE LLENGUA

LLENGÜES TRANSPARENTS VS. LLENGÜES OPAQUES

LLENGÜES TRANSPARENTS

Paraules compostes per fonemes que es corresponen amb un únic grafema.

Ortografia natural (castellà i valencià).

LLENGÜES OPAQUES

Paraules compostes per fonemes que es corresponen amb més d'un grafema.

Ortografia arbitrària (anglès).

2.3. RUTA DIRECTA O VISUAL

CARACTERÍSTIQUES (DÖHLA & HEIM, 2016)

01

TIPUS DE PARAULES

Paraules familiars o freqüents.
Paraules amb arbitrarietats, irregulars o homòfons.

CARACTERÍSTIQUES

Recuperació de la forma lèxica o ortogràfica.
Associació entre forma i el significat.

02

03

ÚS

Utilitzada per lectors i escriptors experts.

2.4. RUTA INDIRECTA O FONOLÒGICA

CARACTERÍSTIQUES (DÖHLA & HEIM, 2016)

SUSANO

01

TIPUS DE PARAULES

Paraules infreqüents, de baixa freqüència o desconegudes.
Pseudoparaules.

CARACTERÍSTIQUES

Aplicació de les regles de conversió grafema-fonema.
Aplicació de les regles de conversió fonema-grafema.

02

03

ÚS

Utilitzada per lectors i escriptors inexperts davant paraules noves.

3

DIFICULTATS AMB LA LECTURA I LA COMPRENSIÓ LECTORA

3.1. DIFICULTATS EN DESCODIFICACIÓ LECTORA

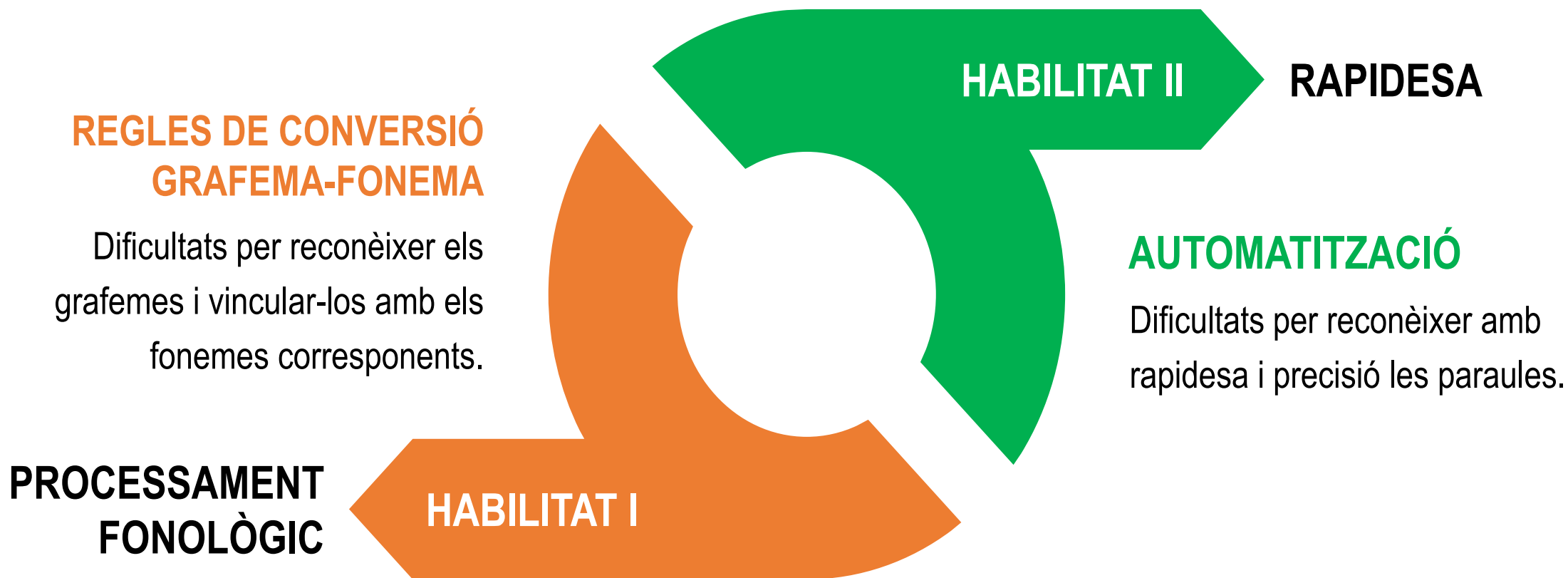
3.2. DIFICULTATS DE COMPRENSIÓ LECTORA

3.3. RESPOSTA EDUCATIVA

3.4. INSTRUMENTS D'AVUACIÓ

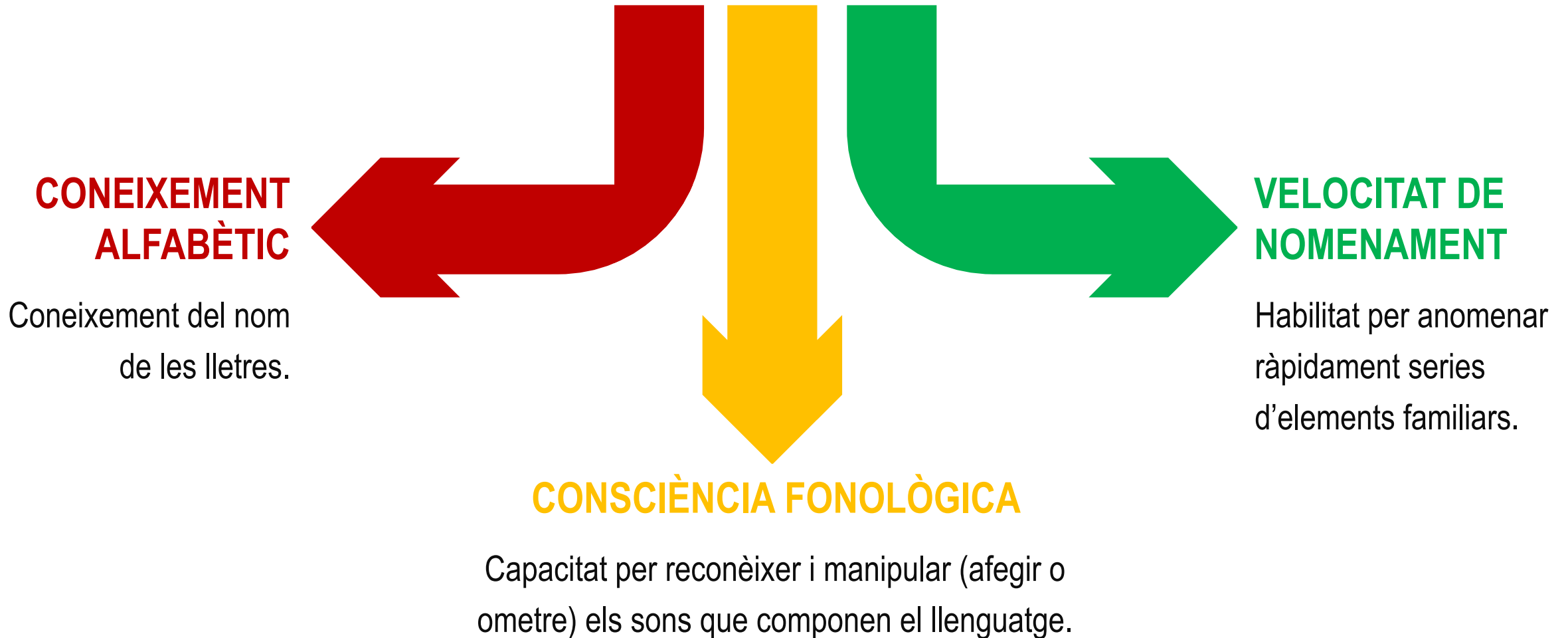
3.1. DIFICULTATS EN DESCODIFICACIÓ LECTORA

PRINCIPALS DIFICULTATS (APA, 2013; PETERSON I PENNINGTON, 2012)

3.1. DIFICULTATS EN DESCODIFICACIÓ LECTORA

INDICADORS I MARCADORS PRIMERENCS (CARAVOLAS ET AL., 2012)

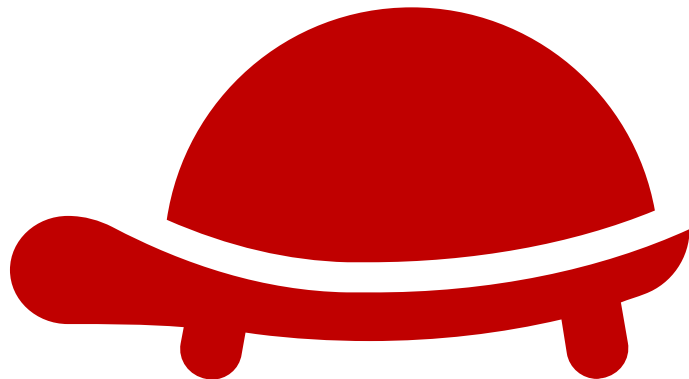
3.1. DIFICULTATS EN DESCODIFICACIÓ LECTORA

DIFICULTATS AMB LA RUTA FONOLÒGICA O INDIRECTA (GIL-LLARIO I MORELL-MENGUAL, 2017)

RUTA DIRECTA

Utilitzen un mètode de lectura global i
llegen la paraula com un tot.

LLIBRE
CADIRA
PORTA

~~LLAMÀNTOL~~
~~CAPTAIRE~~
~~PORAT~~

RUTA INDIRECTA

Presenten dificultats amb l'aplicació de
les regles de conversió grafema-fonema.

3.1. DIFICULTATS EN DESCODIFICACIÓ LECTORA

ERRORS AMB LA RUTA FONOLÒGICA O INDIRECTA

ERRORS VISUALS

PLOM → (POM)

POU → (BOU)

TRENAT → (TRENCA)

ERRORS DERIVATIUS

TOVALLÓ → (TOVALLA)

BLANCOR → (BLANCA)

CASTELL → (CASTELLÀ)

SUBSTITUCIONS

SENYORA → (DONA)

BARRET → (GORRA)

RIEROL → (RIU)

LEXICALITZACIONS

FRULTA → (FRUITA)

PURTA → (PORTA)

GARAN → (GRAN)

3.1. DIFICULTATS EN DESCODIFICACIÓ LECTORA

DIFICULTATS AMB LA RUTA VISUAL O DIRECTA (GIL-LLARIO I MORELL-MENGUAL, 2017)

RUTA INDIRECTA

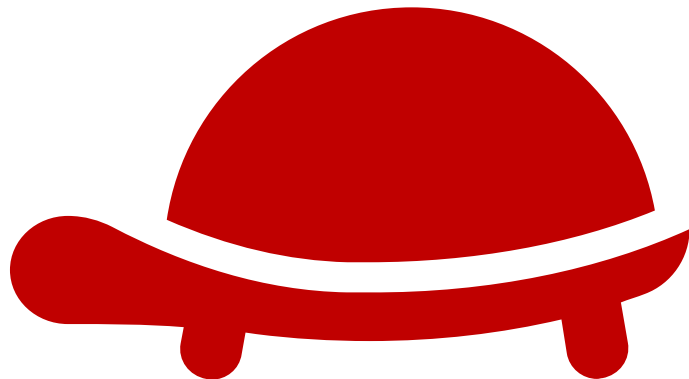
Utilitzen un mètode de lectura fonètica i
llegeixen aplicant les regles de conversió.

G-F.

POMA

PLÀTAN

PLAT

HOLA

MASSA

HOLLYWOOD

RUTA DIRECTA

Presenten dificultats per percebre les
paraules com a formes completes.

3.1. DIFICULTATS EN DESCODIFICACIÓ LECTORA

ERRORS AMB LA RUTA VISUAL O DIRECTA

DIFERENCIAR HOMÒFONS

BACA → (**VACA**)

SIGNE → (**CIGNE**)

ERRORS FONOLÒGICS

GERMÀ → (**GUERMÀ**)

GUIA → (**GIA**)

ERROS D'ACCENTUACIÓ

DONA → (**DONÀ**)

POSA → (**POSÀ**)

ERRORS DE CONVERSIÓ

FRUITA → (**FRULTA**)

PORTA → (**PURTA**)

VACIL·LACIONS

MAR **MER** MAR TELL

CA **CRA** CA **CRA** MEL

SIL·LABIFICACIÓ

MA**AAA**RR**RR**TELL

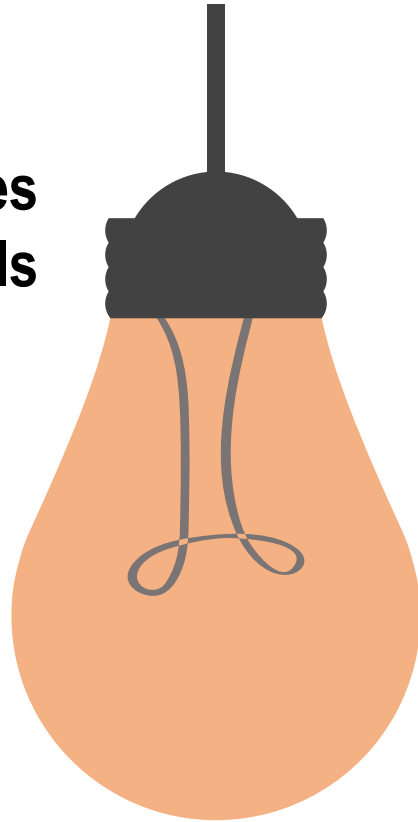
CA**AAA**ME**EE**ELL

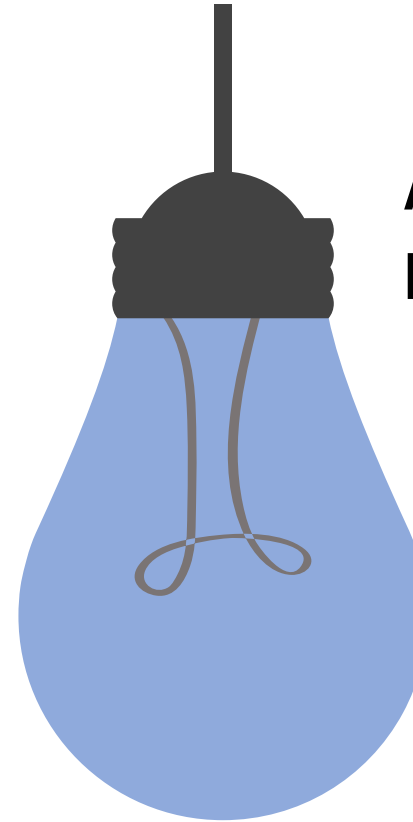
3.2. DIFICULTATS DE COMPRENSIÓ LECTORA

MODEL MENTAL COHERENT I COHESIONAT (KINTSCH, 2013)

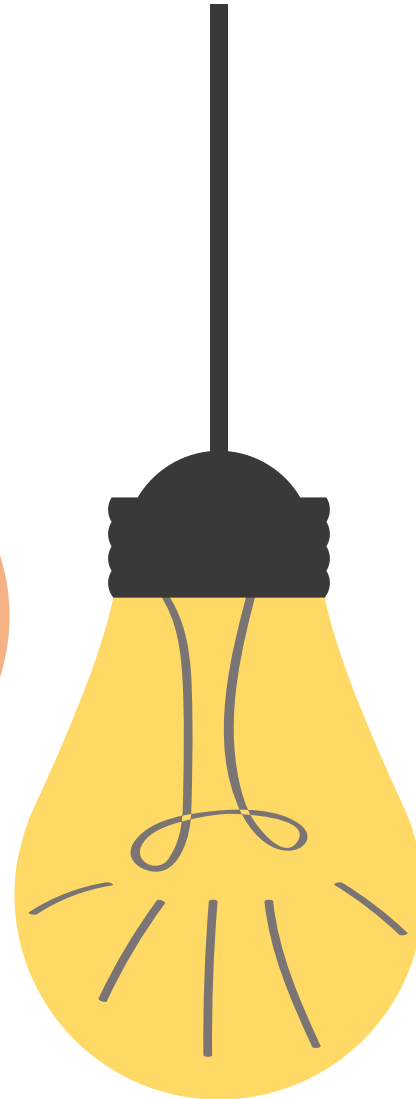
Identificar idees
fonamentals

Activar coneixements
previs

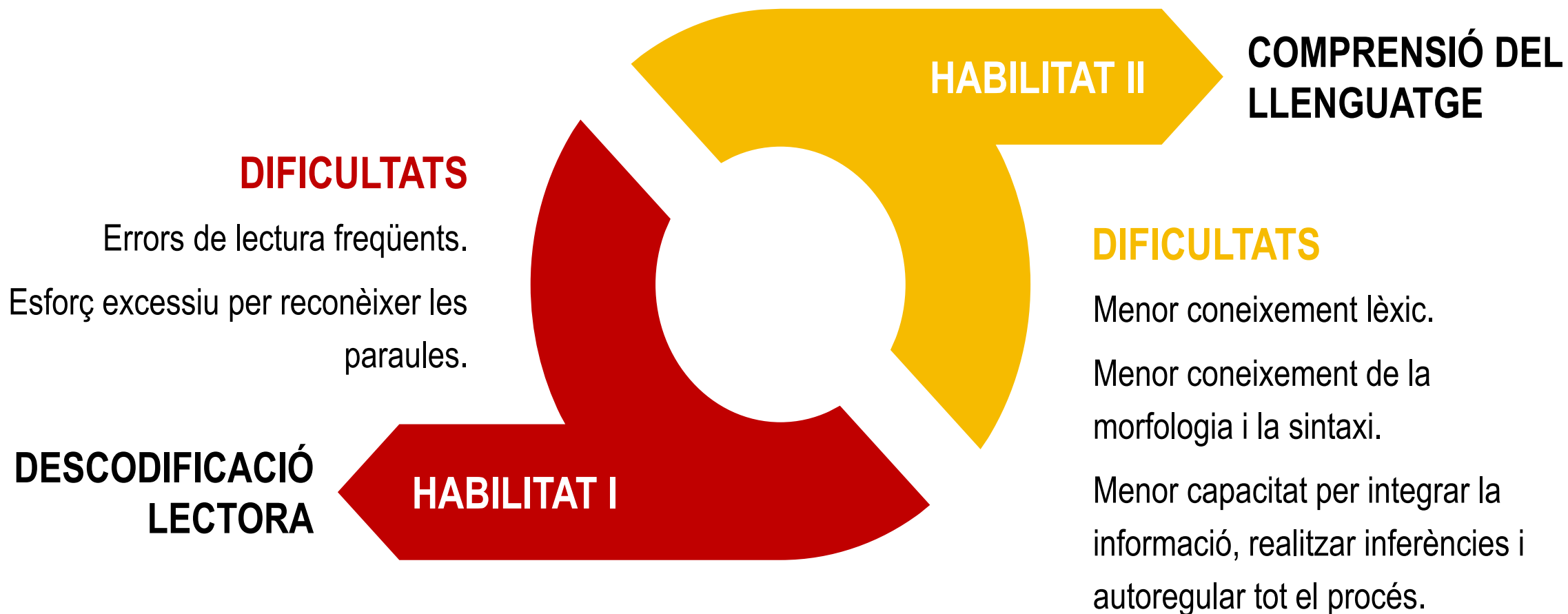
Relacionar idees entre si

Extraure idees globals

3.2. DIFICULTATS DE COMPRESIÓ LECTORA

MODEL SIMPLE DE LA LECTURA (STUART, STAINTHORP I SNOWLING, 2008)

3.3. RESPOSTA EDUCATIVA

DIFICULTATS EN DESCODIFICACIÓ LECTORA

NOMÉS PODEM REALITZAR INTERVENCIIONS
AMB SUPORT EMPÍRIC

Correspondència grafema-fonema

Unir o separar lletres.
Identificar lletres o sons
inicials/finals.

Consciència fonològica

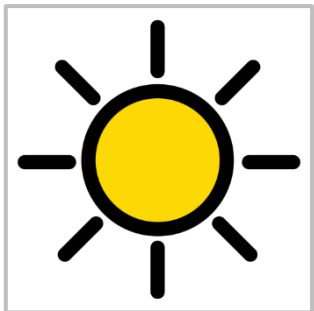
Reconèixer fonemes o síl·labes.
Afegir o eliminar fonemes o síl·labes.
Segmentar paraules en fonemes o síl·labes.

Pràctica repetida de la lectura

Lectura amb reducció
de temps.
Lectura conjunta o *en
ombra*.

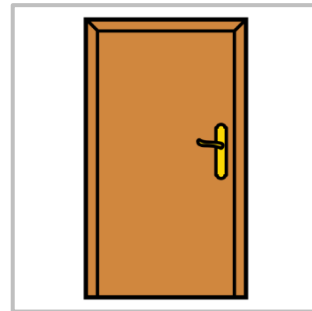
3.3. RESPOSTA EDUCATIVA

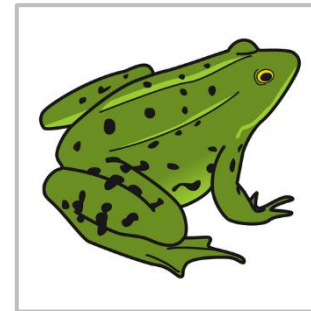
CORRESPONDÈNCIA GRAFEMA-FONEMA: IDENTIFICAR LLETRES INICIALS

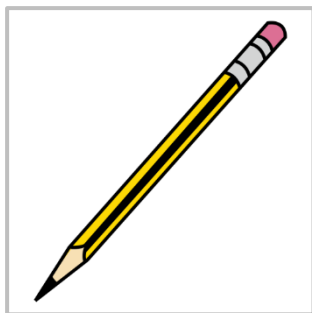

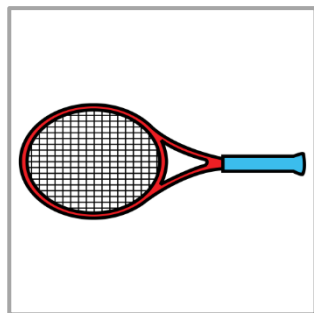

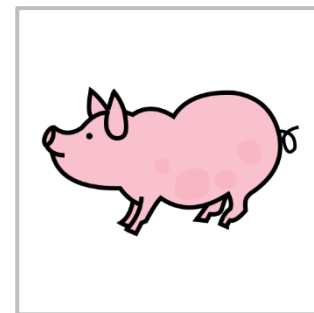

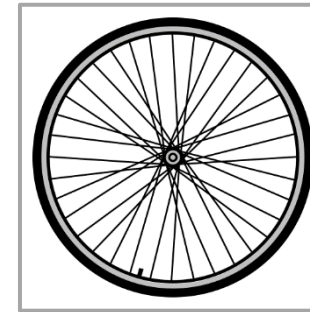
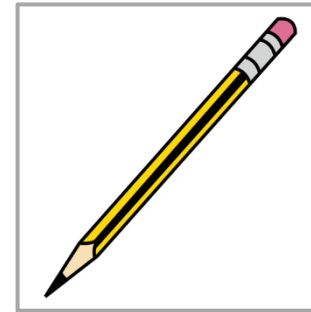
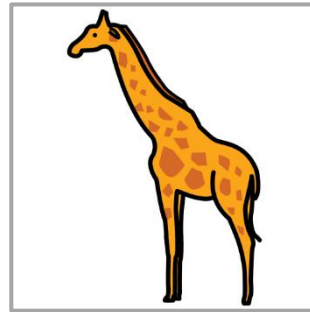
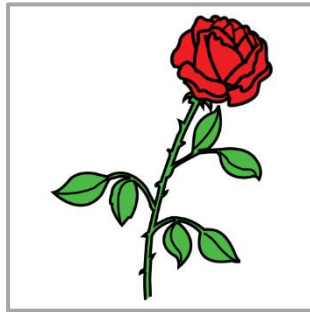
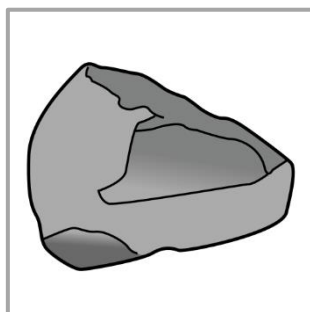
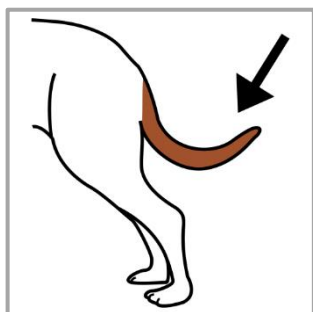
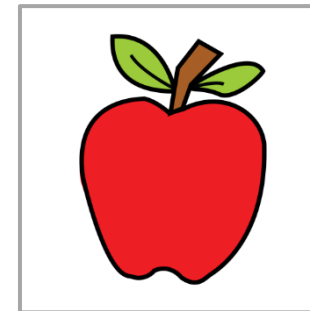
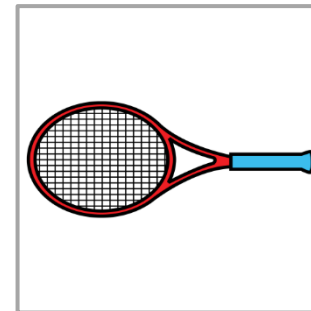
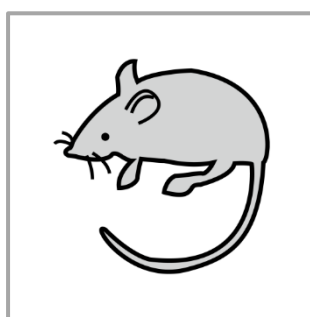

3.3. RESPOSTA EDUCATIVA

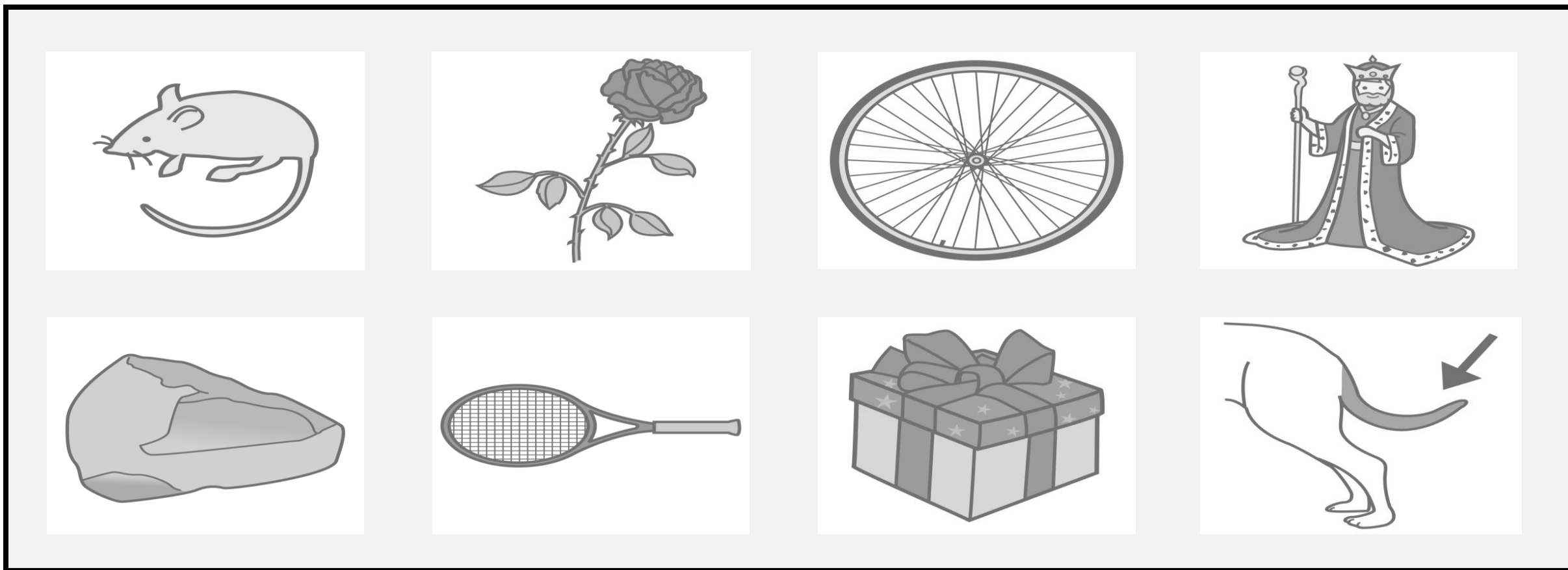
CORRESPONDÈNCIA GRAFEMA-FONEMA: IDENTIFICAR SONS INICIALS

/RR/ EN POSICIÓ INICIAL

3.3. RESPOSTA EDUCATIVA

CORRESPONDÈNCIA GRAFEMA-FONEMA: IDENTIFICAR SONS INICIALS

/RR/ EN POSICIÓ INICIAL

3.3. RESPOSTA EDUCATIVA

CONSCIÈNCIA FONOLÒGICA: ELIMINAR FONEMES

O

B

R

E

P

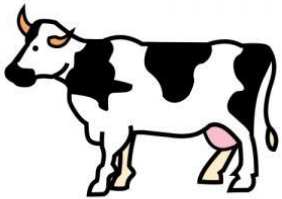
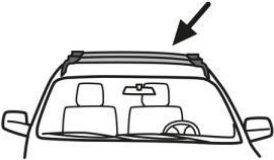
A

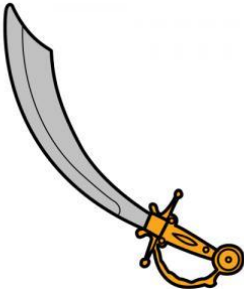

T

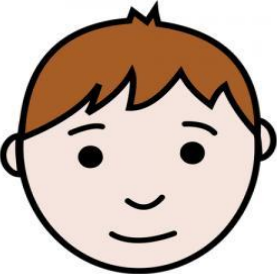

A

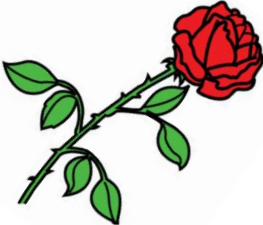
3.3. RESPOSTA EDUCATIVA

CONSCIÈNCIA FONOLÒGICA: RECONeixEMENT DE SÍL·LABES

	●	
VACA		BACA

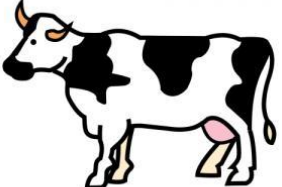
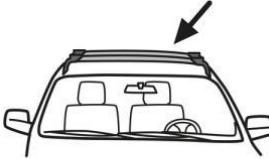
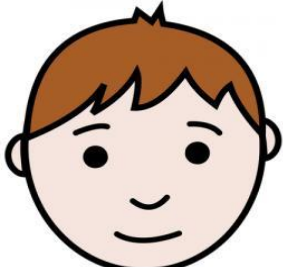

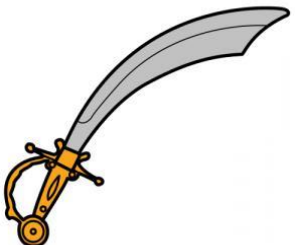
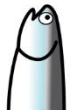
	●	
SABRE		SARDINA

	●	
CARA		CASA

	●	
BLEDA		ROSA

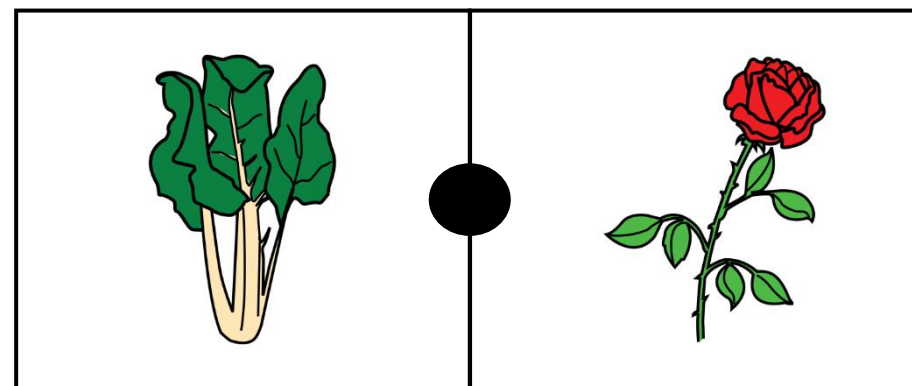
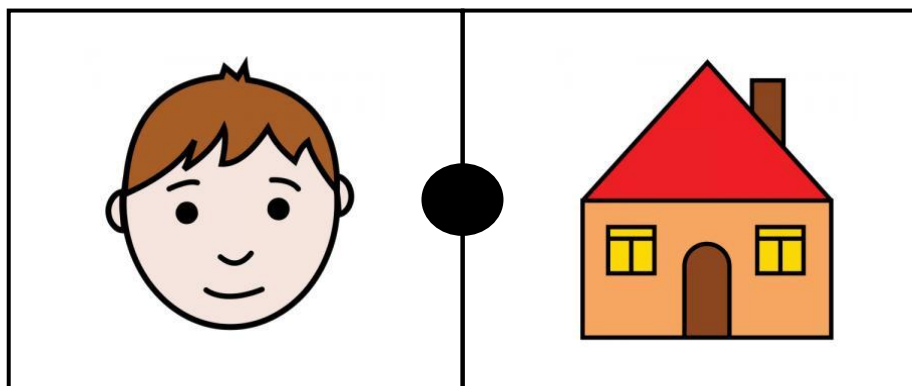
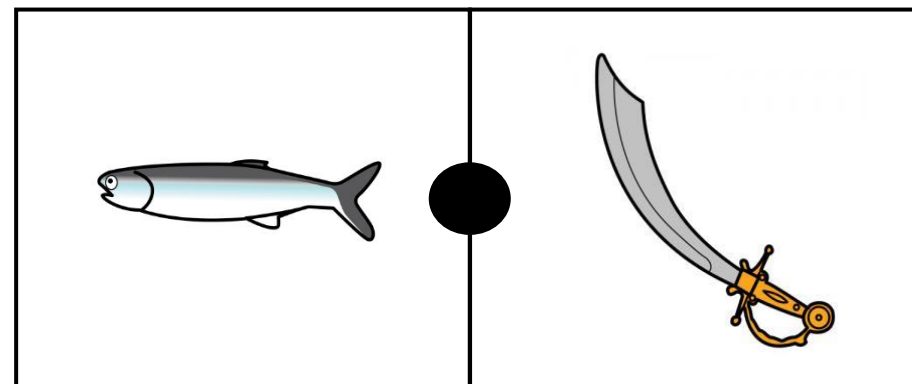
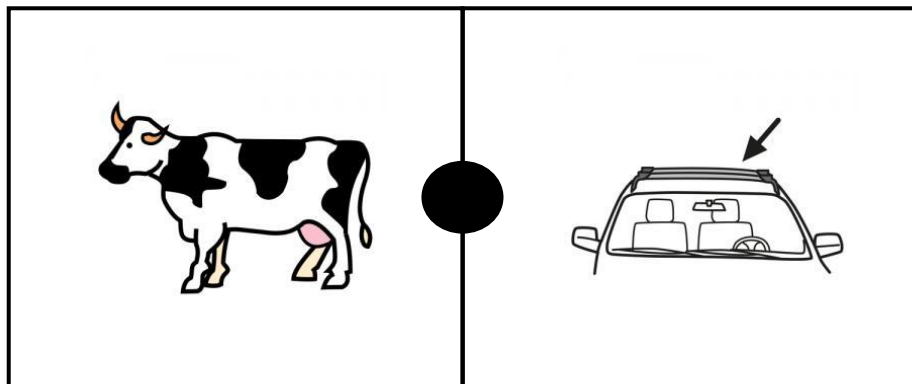
3.3. RESPOSTA EDUCATIVA

CONSCIÈNCIA FONOLÒGICA: RECONeixEMENT DE SÍL·LABES

VACA	BACA	CARA	CASA
			SABRE
			SABRE

3.3. RESPOSTA EDUCATIVA

CONSCIÈNCIA FONOLÒGICA: RECONeixEMENT DE SÍL·LABES

3.3. RESPOSTA EDUCATIVA

PRÀCTICA REPETIDA DE LA LECTURA: REDUCCIÓ DE TEMPS

Líquid incolor, inodor i insípid, compost d'hidrogen i oxigen.

Persona legalment autoritzada per professar i exercir la medicina.

Au palmípeda, de potes curtes i de bec aplanat, excel·lent nadadora.

3.3. RESPOSTA EDUCATIVA

DIFICULTATS EN COMPRENSIÓ LECTORA

NOMÉS PODEM REALITZAR INTERVENCIIONS
AMB SUPORT EMPÍRIC

Dificultats en descodificació de paraules

Correspondència
grafema-fonema.
Consciència fonològica.
Pràctica repetida de la
lectura.

Habilitats lingüístiques orals

Incrementar el vocabulari.
Realitzar inferències.

Estratègies metacognitives

Detectar inconsistències.
Descartar informació
irrellevant.
Adonar-se que no s'ha
comprés.

3.3. RESPOSTA EDUCATIVA

HABILITATS LINGÜÍSTIQUES ORALS

ULLS VERDS

Àlex vivia en un bonic poble que estava ple de cases grans, que tenien jardins encara més grans. Tots els habitants eren molt amables i es coneixien, era normal que coincidiren alguna vegada en algun dels racons del poble. Els seus pares tenien una casa als afores, a la qual els veïns deien “la casa de la tanca blava”, per la gran tanca que l’envoltava.

Text extret de Ojos verdes (Arteaga i Yágüez, 2015)

1

Què significa tindre una casa als afores?

2

Anomena paraules que siguen sinònimes d'*afores*.

3

Anomena paraules que siguen antònimes d'*afores*.

3.3. RESPOSTA EDUCATIVA

ESTRATÈGIES METACOGNITIVES

ULLS VERDS

Una nit, només eixir de l'escola, Àlex va anar directe a casa, caminant i jugant amb la seua pilota de futbol, la qual portava allà on anava. Només arribar-hi, va veure que només estava la seua mare, ja que de vesprada treballava des de casa amb l'ordinador. La seua mare no arribava de la feina fins molt tard, a l'hora del sopar.

Text adaptat de Ojos verdes (Arteaga i Yágüez, 2015)

- 1 Identifica si hi ha alguna inconsistència o error en el text.
- 2 Corregeix-la dient les paraules que haurien d'aparèixer.
- 3 Rellegeix el text corregit i anomena les principals idees.

3.3. RESPOSTA EDUCATIVA

ENSENYAMENT RECÍPROC

RESUMIR

Identificar què és important i fer una síntesi.

ACLARIR

Identificar idees, frases o paraules difícils o confuses.

PREDIR

Anticipar què vindrà a continuació en el text.

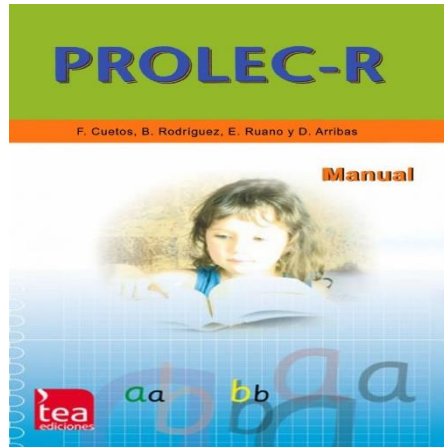
PREGUNTAR

Avaluar el coneixement a partir de preguntes sobre el text.

3.4. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

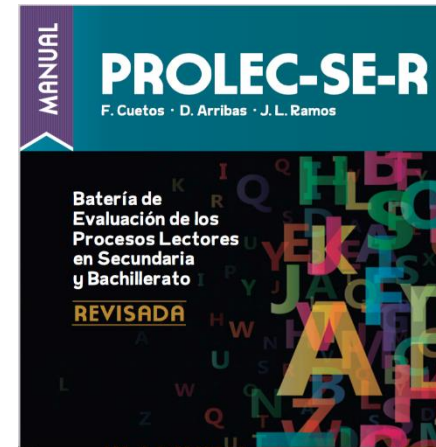
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

PROLEC-R

F. CUETOS I COLS. (2014)

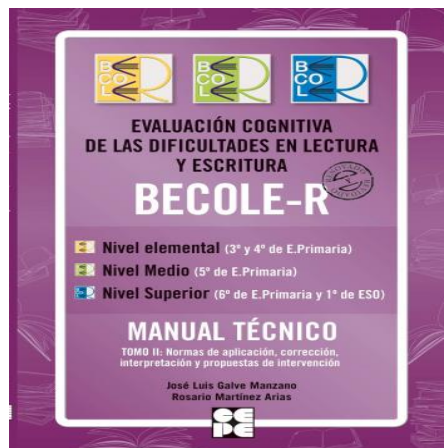
- Identificació de lletres
- Processos lèxics
- Processos sintàctics
- Processos semàntics

PROLEC-SE-R

F. CUETOS, D. ARRIBAS I J. L. RAMOS (2016)

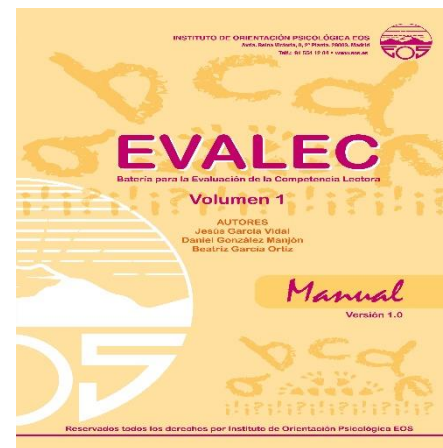
- Processos lèxics
- Processos sintàctics
- Processos semàntics
- Índex general de lectura

BECOLE-R

J. L. GALVE I R. MARTÍNEZ (2019)

- Processos lèxics
- Processos sintàctics
- Processos semàntics
- Índex general de lectura

EVALEC

J. GARCIA, D. GONZÁLEZ I B. GARCIA (2013)

- Accés al lèxic
- Automatització de la lectura
- Comprensió literal
- Comprensió global

4

DIFICULTATS AMB L'ORTOGRAFIA I L'EXPRESSIÓ ESCRITA

4.1. DIFICULTATS AMB LA RUTA FONOLÒGICA O INDIRECTA

4.2. DIFICULTATS AMB LA RUTA VISUAL O DIRECTA

4.3. RESPOSTA EDUCATIVA

4.4. INSTRUMENTS D'AVUACIÓ

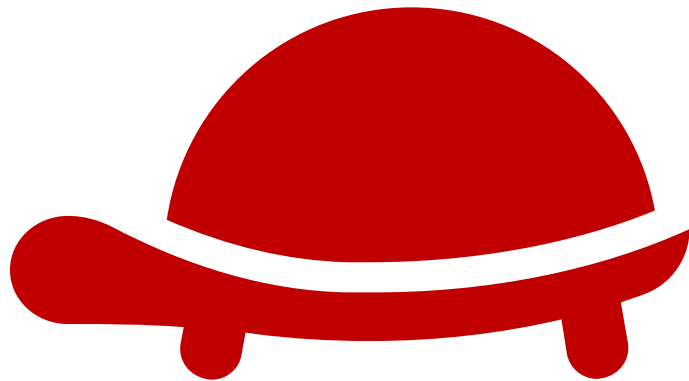
4.1. DIFICULTATS AMB LA RUTA FONOLÒGICA O INDIRECTA

CARACTERÍSTIQUES

RUTA DIRECTA

Utilitzen un mètode d'escriptura global i escriuen la paraula com un tot.

LLIBRE
CADIRA
PORTA

~~LLAMÀNTOL~~
~~CAPTAIRE~~
~~PORAT~~

RUTA INDIRECTA

Presenten dificultats amb l'aplicació de les regles de conversió fonema-grafema

4.1. DIFICULTATS AMB LA RUTA FONOLÒGICA O INDIRECTA

ERRORS FONOLÒGICS

SUBSTITUCIONS FONOLÒGIQUES

PLACA → (PLAÇA)

BLAU → (BLOU)

ADDICIONS FONOLÒGIQUES

TREN → (TEREN)

CLAU → (CALAU)

LLETRES ESPILL

BLAT → (PLAT)

SOPA → (SODA)

OMISSIONS FONOLÒGIQUES

PLOMA → (POMA)

TRACA → (TACA)

INVERSIONS

TAURÓ → (TARUÓ)

GRIAL → (GIRAL)

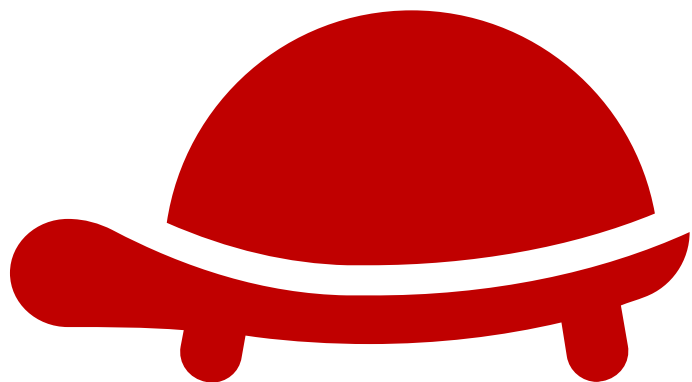
4.2. DIFICULTATS AMB LA RUTA VISUAL O DIRECTA

CARACTERÍSTIQUES

RUTA INDIRECTA

Utilitzen un mètode d'escriptura fonètica i escriuen aplicant les regles de conversió F-G.

POMA
PLÀTAN
PLAT

HOLA
MASSA
CIGNE

RUTA DIRECTA

Presenten dificultats per percebre les paraules com a formes completes.

4.2. DIFICULTATS AMB LA RUTA VISUAL O DIRECTA

ERRORS NO FONOLÒGICS

SUBSTITUCIONS NO FONOLÒGIQUES

TRAMVIA → (**TRANVIA**)

CIGNE → (**SIGNE**)

VERD → (**VERT**)

ADDICIONS NO FONOLÒGIQUES

ANAR → (**HANAR**)

POSAR → (**POSSAR**)

ARA → (**HARA**)

OMISSIONS NO FONOLÒGIQUES

HOLA → (**OLA**)

ALCOHOL → (**ALCOL**)

PASSAR → (**PASAR**)

ACCENTUACIÓ

MÉS → (**MES**)

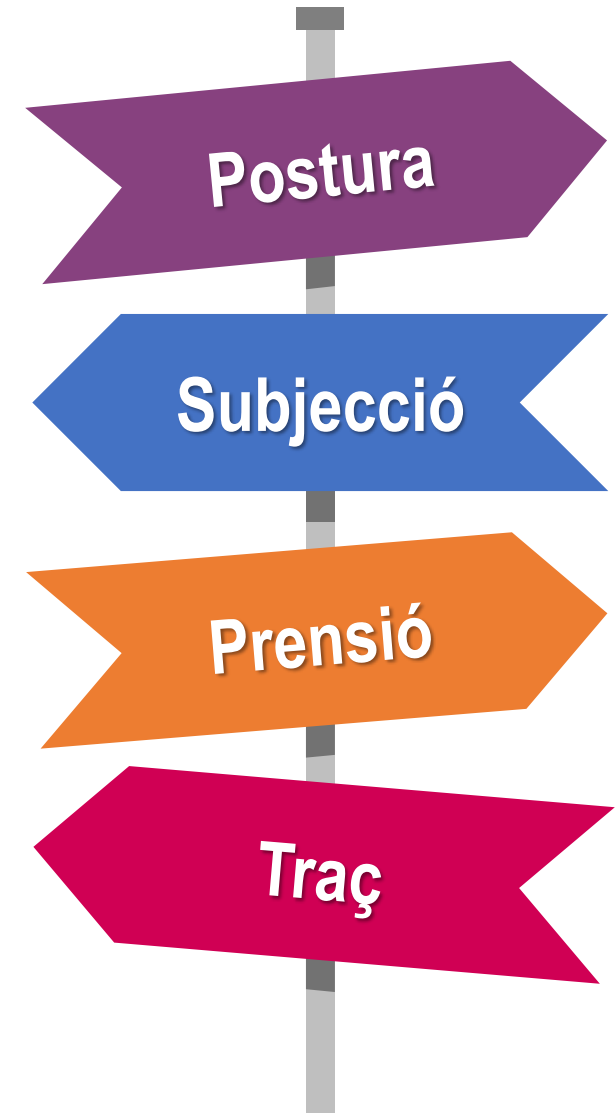
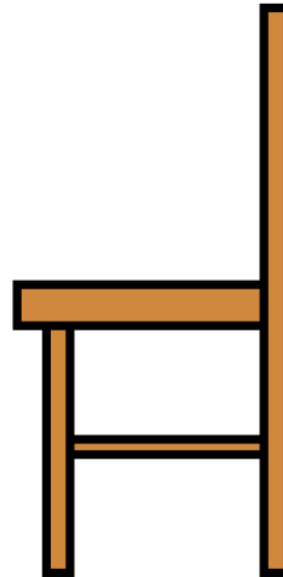
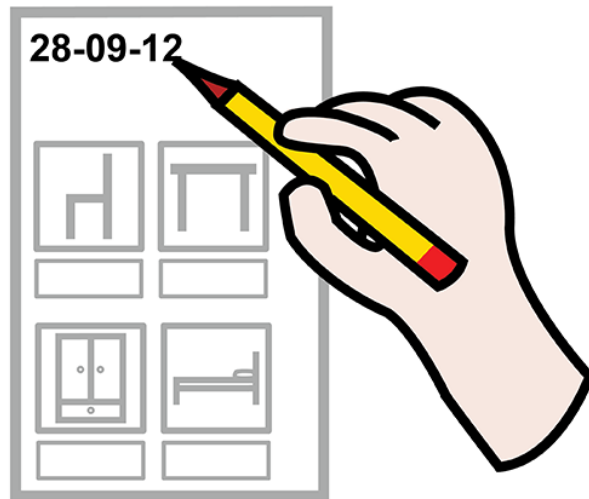
SÒL → (**SOL**)

TÉ → (**TE**)

4.3. RESPOSTA EDUCATIVA

POSTURA CORPORAL I FORMA DE SUBJECTAR EL LLAPIS

4.3. RESPOSTA EDUCATIVA

ÚS DE L'ESPAI

Nom:

Data:

Aquest matí ha plogut molt

El color blau és el meu preferit

Divendres que ve anirem d'excursió

4.3. RESPOSTA EDUCATIVA

REGLES DE CONVERSIÓ FONEMA-GRAFEMA

parra

barra

rama

dama

gossa

rosa

bruna

pruna

4.3. RESPOSTA EDUCATIVA

CONSCIÈNCIA FONOLÒGICA (SIL·LÀBICA I FONÈTICA)

P + ALA = PALA

MARCADOR - DOR = MARCA

PLAT + A = PLATA

4.3. RESPOSTA EDUCATIVA

CONSCIÈNCIA FONOLÒGICA (LÈXICA)

Ahirvanevar

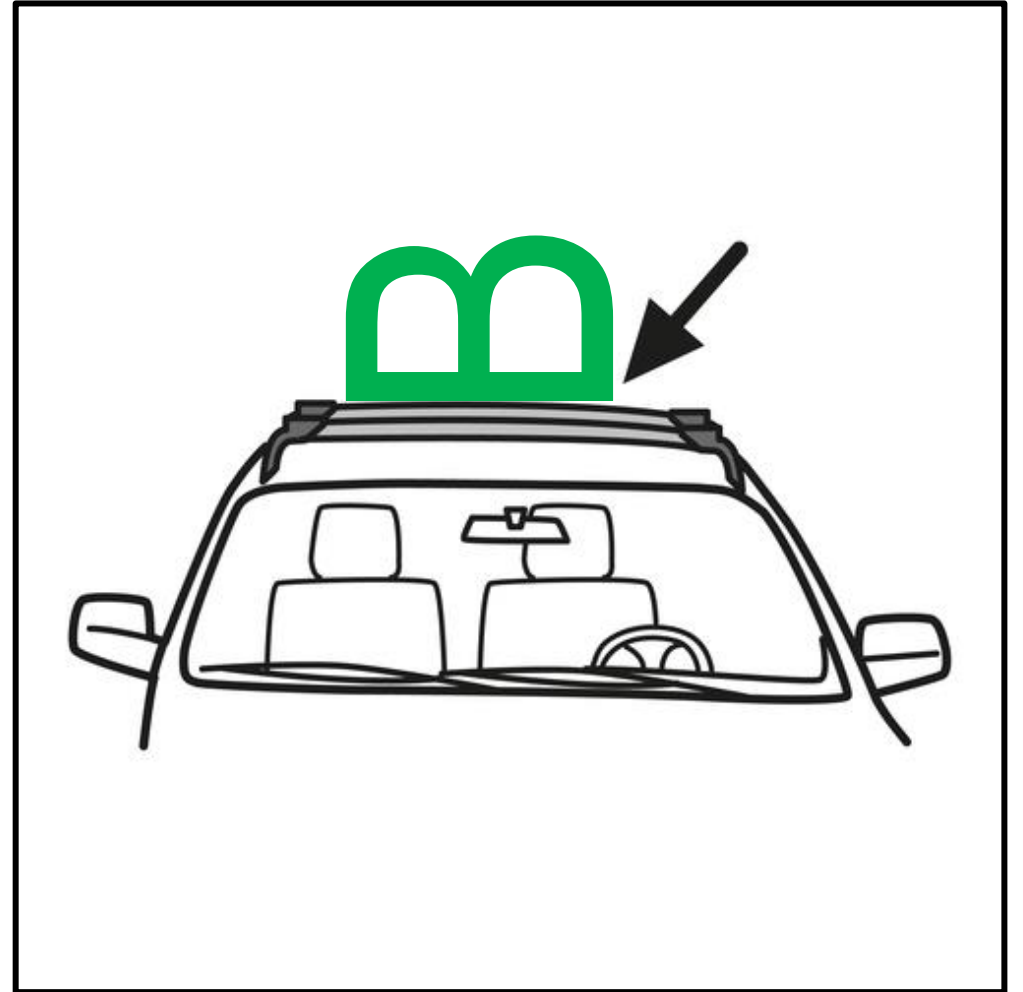
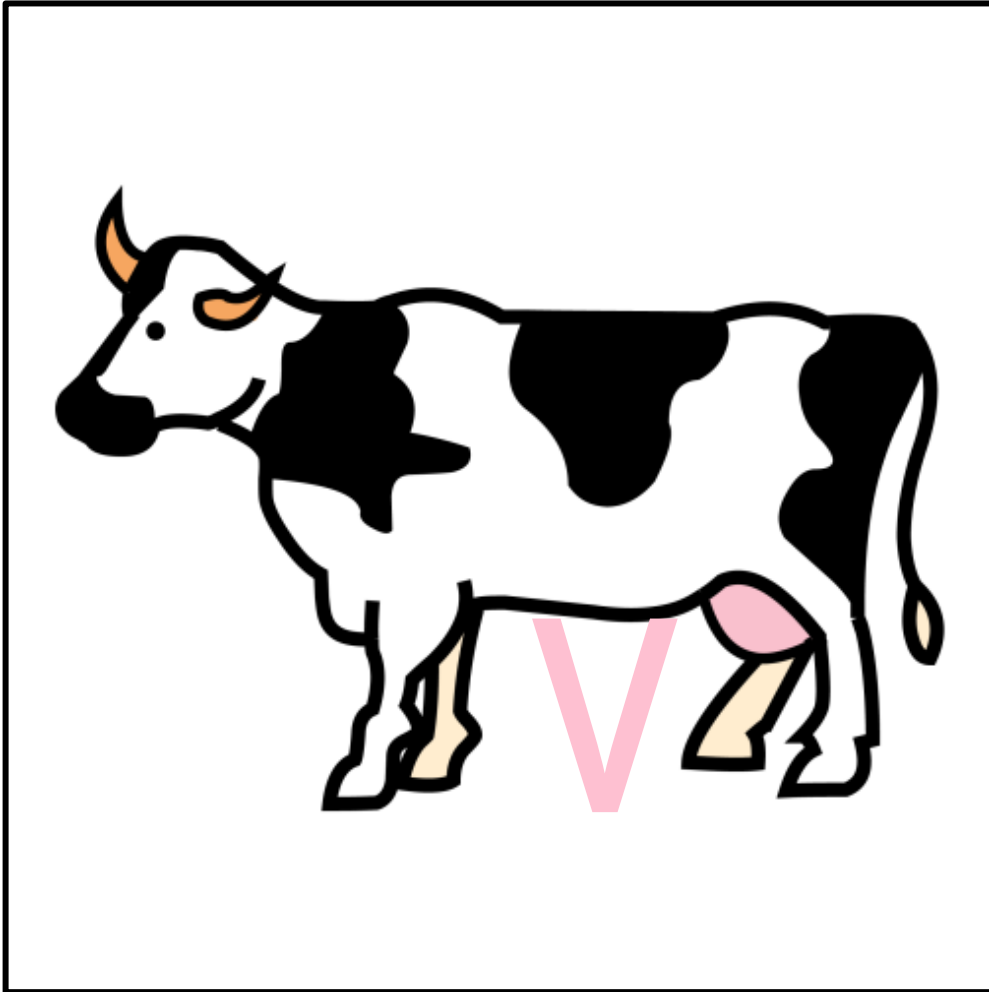
Elcamióésdecolorblanc

Lanovel·laqueesticescrivintésmeravellosa

Demàcaldràportarellibredeconeixementdelmedi

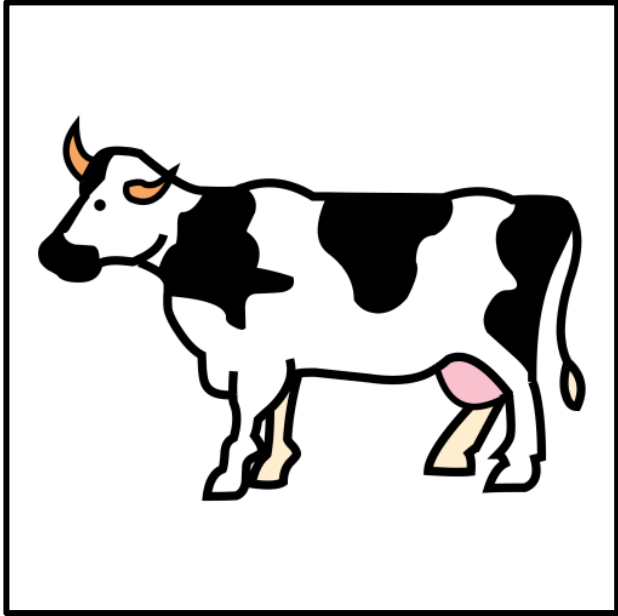
4.3. RESPOSTA EDUCATIVA

VOCABULARI ORTOGRÀFIC ARBITRARI

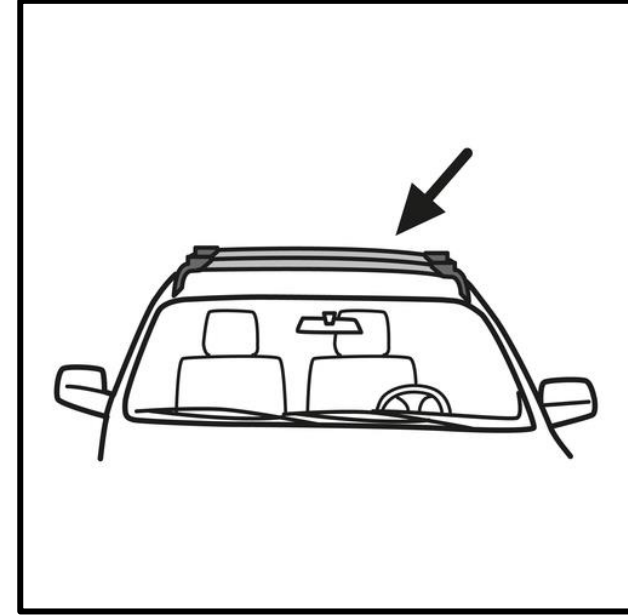
4.3. RESPOSTA EDUCATIVA

VOCABULARI ORTOGRÀFIC ARBITRARI

BACA

VACA

BACA

VACA

4.3. RESPOSTA EDUCATIVA

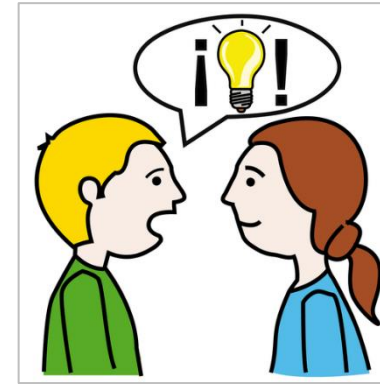
VOCABULARI ORTOGRÀFIC ARBITRARI

amenasa

ameñaça

amenassa

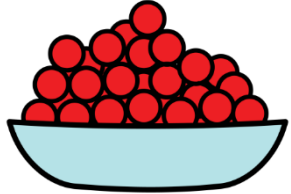
sutgeriment

sutjeriement

suggesteriment

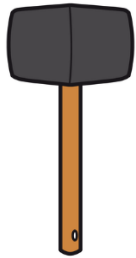
4.3. RESPOSTA EDUCATIVA

VOCABULARI ORTOGRÀFIC ARBITRARI

Una quantitat excessiva (de), un grau excessiu (de).

PARAULA: _____

Martell gran, amb el ferro de secció octogonal i lleugerament afusat, proveït d'un mànec prim i llarg i que s'utilitza per picar pedra.

PARAULA: _____

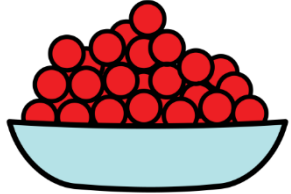

Símbol usat per indicar una operació o caracteritzar una magnitud.

PARAULA: _____

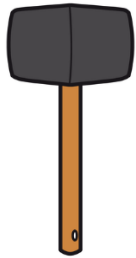
4.3. RESPOSTA EDUCATIVA

VOCABULARI ORTOGRÀFIC ARBITRARI

Una quantitat excessiva (de), un grau excessiu (de).

PARAULA: massa

Martell gran, amb el ferro de secció octogonal i lleugerament afusat, proveït d'un mànec prim i llarg i que s'utilitza per picar pedra.

PARAULA: maça

Símbol usat per indicar una operació o caracteritzar una magnitud.

PARAULA: signe

4.3. RESPOSTA EDUCATIVA

REGLES ORTOGRÀFIQUES

hivern

SÍ NO

hà nec

SÍ NO

home

SÍ NO

hadvocat

SÍ NO

hona

SÍ NO

helicòpter

SÍ NO

hídric

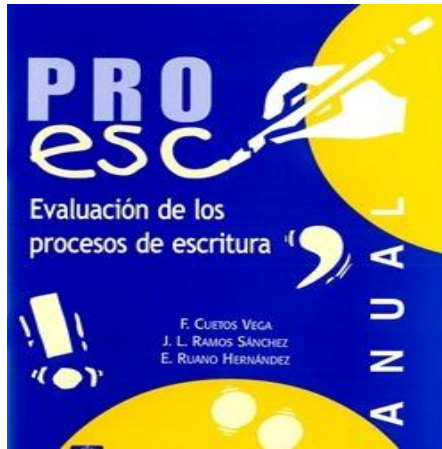
SÍ NO

hocell

SÍ NO

4.4. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

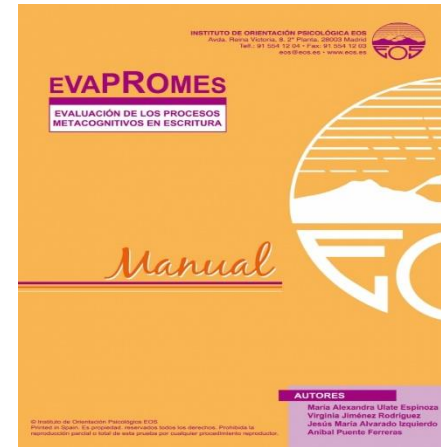
COMPETÈNCIA ESCRITA

PROESC

F. CUETOS I COLS. (2002)

- Ortografia
- Gramàtica i signes de puntuació
- Expressió escrita

EVAPROMES

M. A. ULATE I COLS. (2015)

- Planificació
- Autoregulació
- Supervisió/avaluació

BECOLE

J. L. GALVE (2005)

- Comprensió lectora
- Expressió escrita
- Errors en habilitats instrumentals

EMLE-TALE 2000

J. TORO I M. CERVERA (2006)

- Habilitat de conversió grafema-fonema
- Errors naturals i fluïdesa lectora
- Comprensió Lectora
- Grafia
- Errors naturals en dictat i còpia

5

DIFICULTATS AMB EL CÀLCUL I EL RAONAMENT MATEMÀTIC

5.1. PRINCIPALS DIFICULTATS I TEORIES EXPLICATIVES

5.2. RESPOSTA EDUCATIVA

5.3. INSTRUMENTS D'AVAUACIÓ

5.1. PRINCIPALS DIFICULTATS I TEORIES EXPLICATIVES

SENTIT NUMÈRIC POBRE (GEARY, 2011; SOARES I PATEL, 2015)

DISCRIMINAR I COMPARAR QUANTITATS

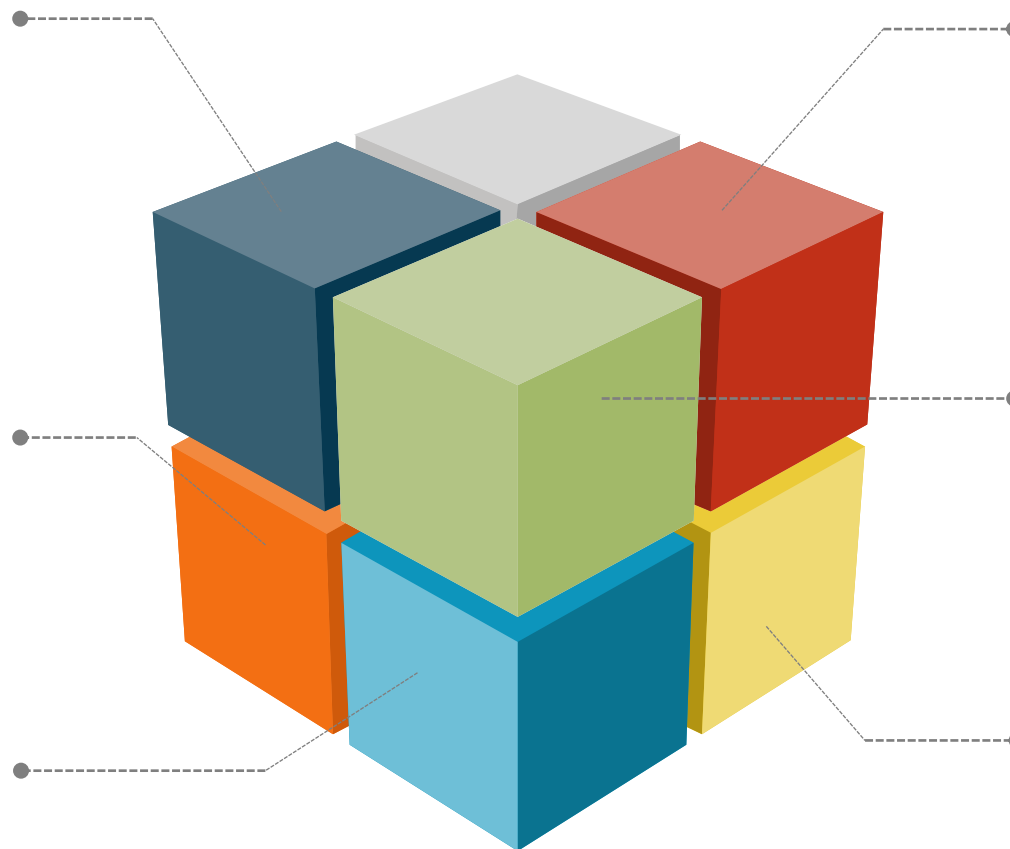
Realització de judicis que no requereixen precisió.
Major que o menor que.

SUBITZACIÓ

Identificar un nombre reduït d'objectes sense comptar.

REPRESENTACIONS NUMÈRIQUES

Ús de diferents sistemes o codis.
Sistema verbal o dígits aràbics.

COMPTATGE

Principi de correspondència.
Principi d'ordre estable.
Principi d'irrellevància de l'ordre.
Principi de cardinalitat.
Principi d'abstracció.

SISTEMA POSICIÓ-VALOR

Saber que el valor d'un número depèn de la seua posició.

REPRESENTACIÓ DE LA LÍNIA NUMÈRICA MENTAL

Representar els números mentalment.
Ordenar-los d'esquerra a dreta segons la seua magnitud.

5.1. PRINCIPALS DIFICULTATS I TEORIES EXPLICATIVES

DIFICULTATS PER MEMORITZAR FETS NUMÈRICS (GEARY, 2011; SOARES I PATEL, 2015)

REGLES ARITMÈTIQUES

Recordar operacions aritmètiques senzilles sense necessitat de calcular.

TAULES DE MULTIPLICAR

Dificultats per emmagatzemar i recuperar les taules de multiplicar.

NÚMERO PIN

Recordar el número PIN d'un telèfon.

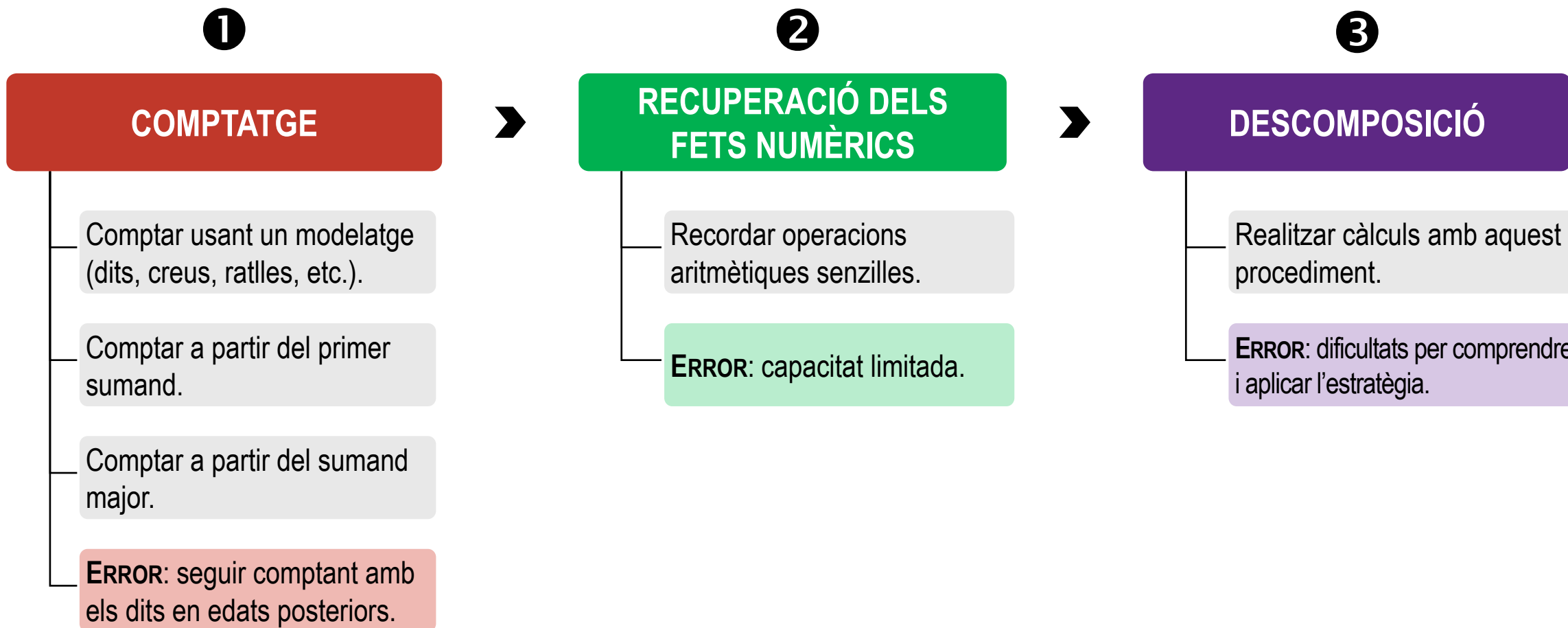
ARITMÈTICA

Operacions aritmètiques senzilles practicades en nombroses ocasions.

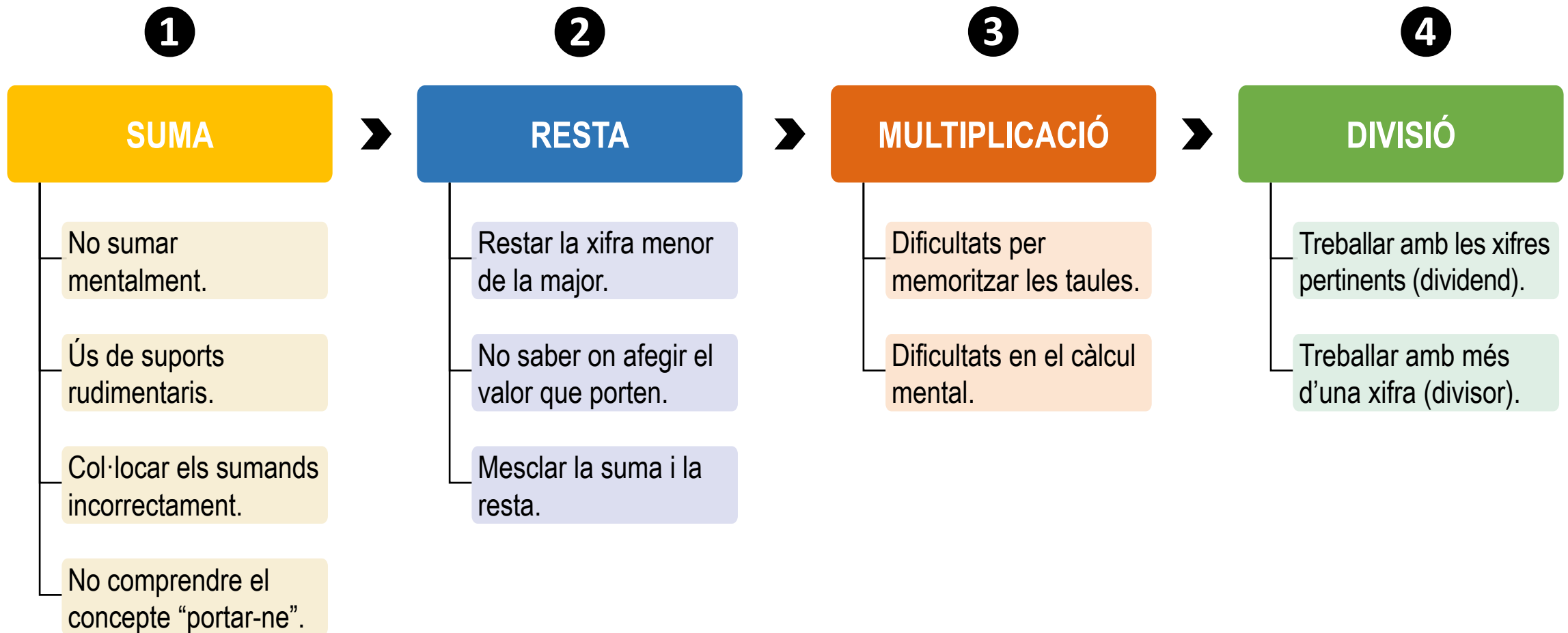
5.1. PRINCIPALS DIFICULTATS I TEORIES EXPLICATIVES

DIFICULTAT PER REALITZAR CÀLCULS ARITMÈTICS (ETAPA D'INFANTIL)

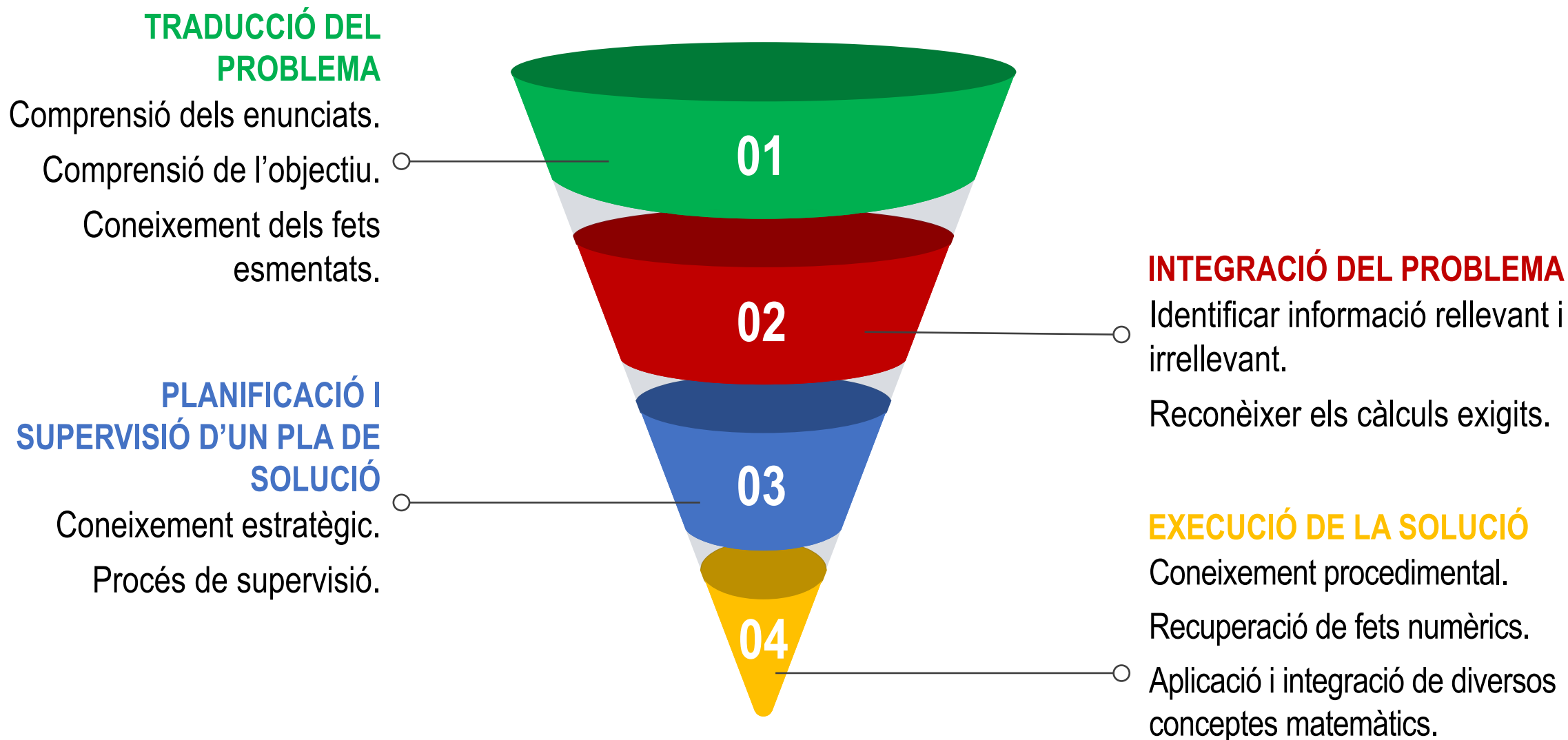
5.1. PRINCIPALS DIFICULTATS I TEORIES EXPLICATIVES

DIFICULTAT PER REALITZAR CÀLCULS ARITMÈTICS (ETAPA DE PRIMÀRIA)

5.1. PRINCIPALS DIFICULTATS I TEORIES EXPLICATIVES

HABILITATS IMPLICADES EN LA RESOLUCIÓ DE PROBLEMES MATEMÀTICS (MAYER, 2010)

5.1. PRINCIPALS DIFICULTATS I TEORIES EXPLICATIVES

TRADUCCIÓ DEL PROBLEMA (MAYER, 2010)

DIFICULTAT 1

Ús d'enunciats que expressen relacions quantitatives.

DIFICULTAT 2

Habilitats verbals i lingüístiques.

EXEMPLE

«Noa té una poma roja i Pau en té dues, una roja i una verda. Quantes pomes tenen en total?»

NOA

PAU

POMA

VERDA

ROJA

5.1. PRINCIPALS DIFICULTATS I TEORIES EXPLICATIVES

INTEGRACIÓ DEL PROBLEMA (MAYER, 2010)

DIFICULTAT 1

Ús d'esquemes equivocats.

EXEMPLE

«Noa té una poma roja i Pau en té dues, una roja i una verda. Quantes pomes tenen en total?»

DIFICULTAT 2

Dèficit per suprimir informació irrellevant.

+

TOTAL

5.1. PRINCIPALS DIFICULTATS I TEORIES EXPLICATIVES

PLANIFICACIÓ I SUPERVISIÓ D'UN PLA DE SOLUCIÓ (MAYER, 2010)

DIFICULTAT 1

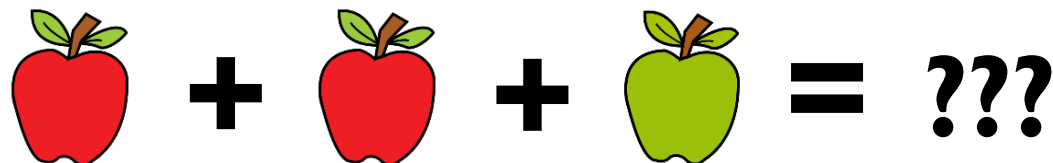
Selecció d'estratègies
inadequades.

DIFICULTAT 2

Incapacitat per
seleccionar estratègies.

EXEMPLE

«Noa té una poma roja i Pau en té dues, una roja i una verda. Quantes pomes tenen en total?»

5.1. PRINCIPALS DIFICULTATS I TEORIES EXPLICATIVES

EXECUCIÓ DE LA SOLUCIÓ (MAYER, 2010)

DIFICULTAT 1

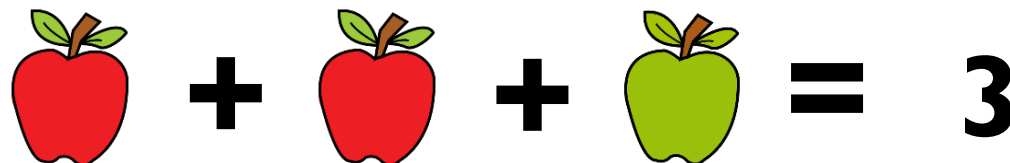
Pobres habilitats aritmètiques.

DIFICULTAT 2

Ús de procediments ineficaços.

EXEMPLE

«Noa té una poma roja i Pau en té dues, una roja i una verda. Quantes pomes tenen en total?»

$\text{Red Apple} + \text{Red Apple} + \text{Green Apple} = 3$

5.2. RESPOSTA EDUCATIVA

DIFICULTATS EN EL CÀLCUL

NOMÉS PODEM REALITZAR INTERVENCIIONS
AMB SUPORT EMPÍRIC

**Instrucció directa i
explícita**

Ensenyament conceptual.
Instruccions directes.

**Resolució de
problemes**

Estratègies
cognitives.
Estratègies
metacognitives.

Materials manipulatius

Reglets de Cuisenaire.
Àbac o cubs de plàstics.
Parxís o cartes.

5.2. RESPOSTA EDUCATIVA

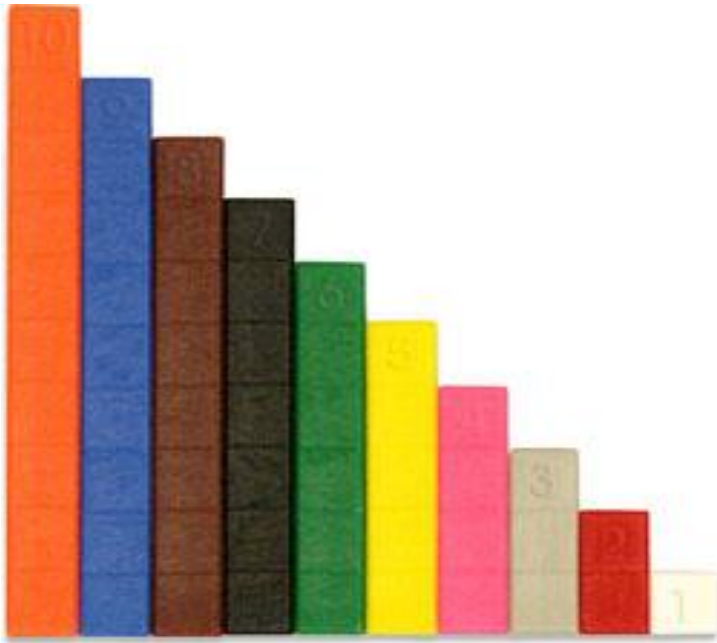
PRINCIPI DE CORRESPONDÈNCIA

Comptamal estava molt content. Corria i feia salts pel castell. Prompte era el seu aniversari i volia organitzar una gran festa! El cuiner va venir a preguntar-li quantes persones anava a convidar per poder fer menjar i pastissos per a tots. Comptamal va traure la seua llista de convidats i va començar a comptar els noms que hi havia en ella. Encara que havia perdut el compte dels noms que havia comptat, Comptamal va continuar comptant. Li n'eixiren 27. Llavors va tornar a comptar per assegurar-se i li n'eixiren 22. Estava molt confós. El cuiner li va dir que no podia preparar la festa fins que no sabera quanta gent anava a venir. Pobre Comptamal! Es va asseure amb el cap entre les mans. Just en aquell moment, el seu germà Comptabé acabava d'arribar de visita. "Eh! Què et passa? No estàs content per la festa?", li va preguntar. Comptamal li va respondre: "Doncs sí que ho estava, però no puc saber quanta gent vindrà. Cada vegada que compte m'ix un número diferent." Comptabé va agafar la llista i va dir al seu germà que podien comptar junts. Va traure un retolador màgic i van començar a comptar la llista des del principi. Cada vegada que comptaven un nom, Comptabé li posava una marca. D'aquesta manera, van comptar cada nom de la llista només una vegada. Hi havia 25 noms! Comptamal va anar corrents a dir-li-ho al cuiner.

Una vegada i només una (Baroody, 2005)

5.2. RESPOSTA EDUCATIVA

MATERIALS MANIPULATIUS

Reglets de Cuisenaire

Àbac

Cubs de plàstic

5.2. RESPOSTA EDUCATIVA

MATERIALS MANIPULATIUS

Cartes espanyoles

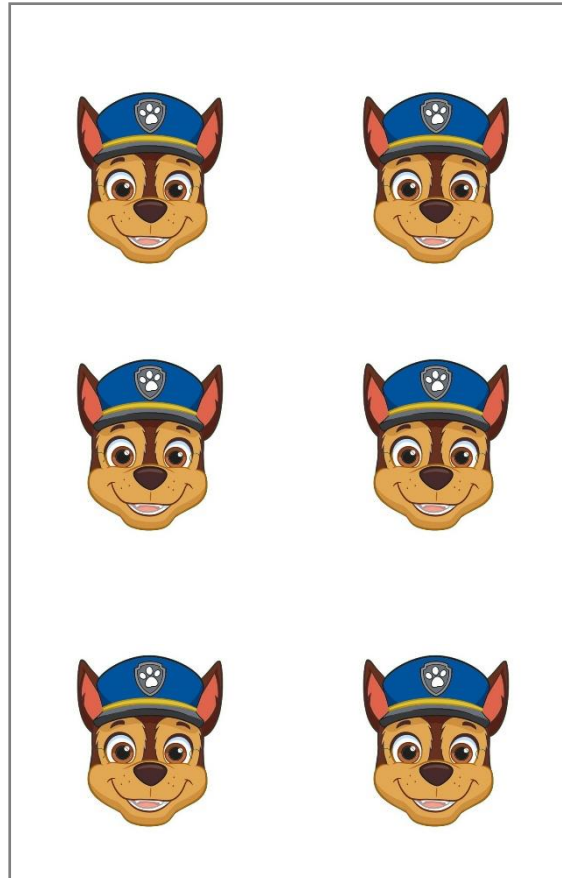
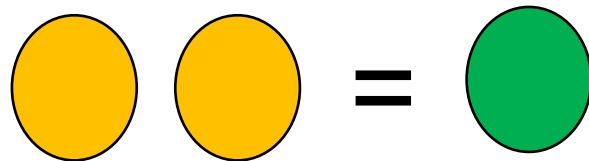
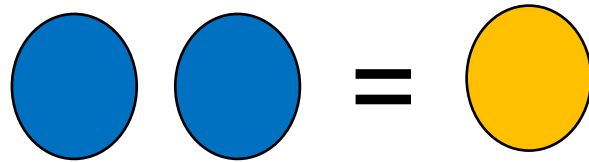
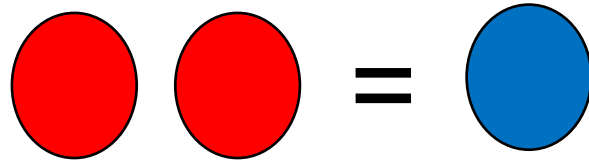
Cartes pòquer

Cartes "UNO"

5.2. RESPOSTA EDUCATIVA

MATERIALS MANIPULATIUS

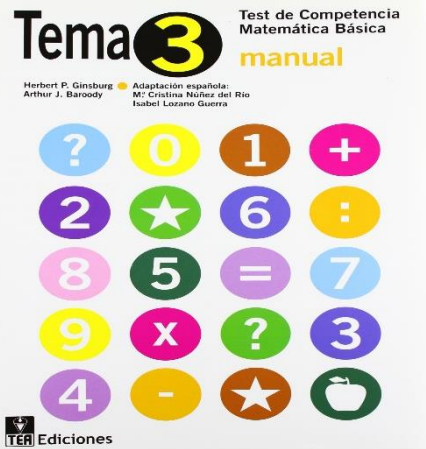
5.2. RESPOSTA EDUCATIVA

ESTRATÈGIES METACOGNITIVES

PAS	QUÈ FER?	COM FER-HO?			
1 ^r	ENTENDRE EL PROBLEMA	Llegim molt a poc a poc el problema per entendre-ho bé.Marquem les dades que ens donen: Què en sabem?Marquem la pregunta: Què hem d'esbrinar?Fer un dibuix o un esquema per relacionar les dades amb la pregunta formulada.			
2 ⁿ	PENSAR UN PLA PER RESOLDRE'L	• Si ens demanen:			
		Un total de diverses quantitats	La diferència entre dos quantitats	Una suma en la qual les quantitats siguin totes iguals	El repartiment d'una quantitat entre varis
		SUMAR	RESTAR	MULTIPLICAR	DIVIDIR
3 ^r	POSAR EN PRÀCTICA EL PLA	Realitzem les operacions de manera clara i ordenada.Cada operació ha d'anar acompanyada d'una explicació escrita.Revisem els passos realitzats. Si trobem alguna dificultat, tornem al pas 1.			
4 ^t	COMPROVAR EL RESULTAT	Llegim de nou l'enunciat i comprovem que hem esbrinat el que ens demanaven.Pensem si la solució oposada és realment possible.			

5.3. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

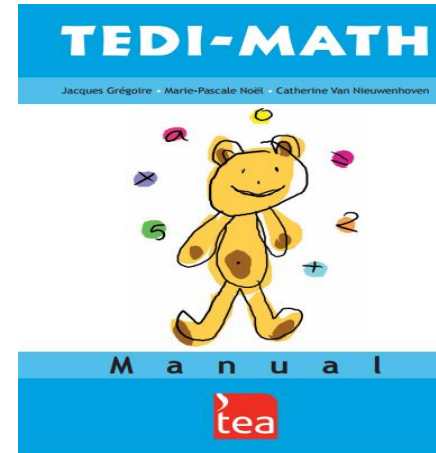
COMPETÈNCIA MATEMÀTICA

TEMA-3

H. P. GINSBURG I A. J. BAROODY (2007)

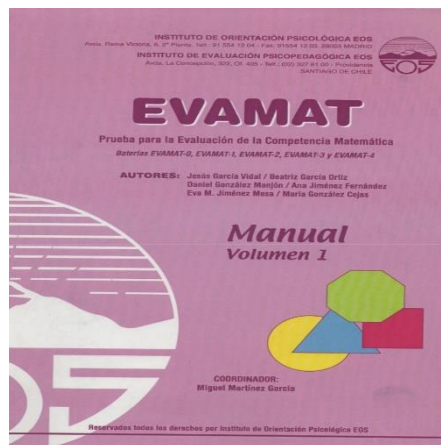
- Competència matemàtica formal
- Competència matemàtica informal

TEDI-MATH

J. GRÉGOIRE I COLS. (2015)

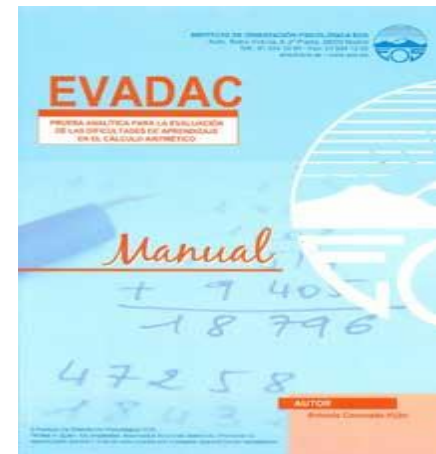
- Comptar
- Numerar
- Comprensió del sistema numèric
- Operacions
- Estimació de la grandària

EVAMAT

J. GARCÍA I COLS. (2018)

- Numeració i càlcul
- Geometria
- Informació i atzar
- Problemes matemàtics

EVADAC

A. CORONADO (2018)

- Errors aritmètics

6

**MATERIAL ELABORAT A
PARTIR DE...**

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Altarac, M. i Saroha, E. (2007). Lifetime Prevalence of Learning Disability Among US Children. *Pediatrics*, 119(s1), 77-83.
- American Psychiatric Association (2013). *DSM-5. Manual Diagnóstico y Estadístico de los Trastornos Mentales*. Madrid: Médica Panamericana.
- Barbiero, C., Lonciari, I., Montico, M., Monasta, L., Penge, R. ... Ronfani, L. (2012). The Submerged Dyslexia Iceberg: How Many School Children Are Not Diagnosed? Results from an Italian Study. *PLOS ONE*, 7(10), e48082.
- Bastos, J. A., Cecato, A. M. T., Martins, M. R. I., Grecca, K. R. R. i Pierini, R. (2016). The prevalence of developmental dyscalculia in Brazilian public school system. *Arquivos de Neuro-Psiquiatria*, 74(3), 201-206.
- Caravolas, M., Lervåg, A., Mousikou, P., Efrim, C., Litavský, M., Onochie-Quintanilla, E., ... Hulme, C. (2012). Common Patterns of Prediction of Literacy Development in Different Alphabetic Orthographies. *Psychological Science*, 23(6), 678-686.
- Coronado, A. (2017). *EVADAC. Prueba analítica para la evaluación de las dificultades de aprendizaje en el cálculo aritmético*. Madrid: Editorial EOS.
- Cuetos, F., Arribas, D. i Ramos, J. L. (2016). *PROLEC-SE-R. Bateria para la Evaluación de los Procesos Lectores en Secundaria y Bachillerato, Revisada*. Madrid: Tea Ediciones.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Cuetos, F., Ramos, J. L. i Ruano, E. (2004). *PROESC. Bateria de Evaluación de los Procesos de Escritura (2ª Edición)*. Madrid: TEA Ediciones.
- Cuetos, F., Rodríguez, B., Ruano, E. i Arribas, D. (2014). *PROLEC-R. Bateria de Evaluación de los Procesos Lectores, Revisada (5.ª Edición)*. Madrid: Tea Ediciones.
- Devine, A., Soltész, F., Nobes, A., Goswami, U. i Szűcs, D. (2013). Gender differences in developmental dyscalculia depend on diagnostic criteria. *Learning and Instruction, 27*, 31-39.
- Döhla, D. i Heim, S. (2016). Developmental dyslexia and dysgraphia: What can we learn from the one about the other? *Frontiers in Psychology, 6*, 1-12.
- Fawcett, A. J. i Nicholson, R. I. (2016). *DST-J. Test para la Detección de la Dislexia en Niños (4ª Edición)*. Madrid: Tea Ediciones.
- Galve, J. L. (2005). *BECOLE. Bateria de Evaluación Cognitiva de la Lectura y Escritura*. Madrid: Editorial EOS.
- Garcia, J. González, D. i Garcia, B. (2013). *EVALEC. Baterías para la evaluación de la competencia lectora*. Madrid. Editorial EOS.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- García, J., García, B., González, D., Jiménez, A. i Jiménez, E. M. (2013). *EVAMAT. Prueba para la evaluación de la competencia matemática*. Madrid: ESOS Editorial.
- Geary, D. C. (2011). Consequences, characteristics, and causes of mathematical learning disabilities and persistent low achievement in mathematics. *Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics*, 32(3), 250-263.
- Gil, M. D. i Morell, V. (2017). *Trastorns del Desenvolupament i Dificultats d'Aprenentatge. Volum I*. València: Tirant Lo Blanch.
- Ginsburg, H. P. i Baroody, A. J. (2007). *TEMA-3. Test de competencia matemática básica 3* (M. C. Núñez i I. Lozano, adaptadors). Madrid: TEA Ediciones.
- Grégoire, J., Noël, M. P. i Van Nieuwenhoven, C. (2015). *TEDI-MATH. Test para el Diagnóstico de las Competencias Básicas en Matemáticas (2ª Edició)* (M. J. Sueiro i J. Pereña, adaptadors). Madrid: TEA Ediciones.
- Jiménez, J.E., Guzmán, R., Rodríguez, C. i Artilles, C. (2009). Prevalencia de las dificultades específicas de aprendizaje: la dislexia en español. *Anales de Psicología*, 25(1), 78-85.
- Kintsch, W. (2013). Revisiting the Construction - Integration Model of Text Comprehension and Its Implications for Instruction Comprehension: A Paradigm for Cognition. En N. Unrau i R. Ruddell (Eds.), *Theoretical Models and Processes of Reading* (pp. 807-841). Newark, DE: International Reading Association.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Mayer, R. E. (2010). *Aprendizaje e instrucción*. Madrid: Alianza Editorial.
- Moll, K., Kunze, S., Neuhoff, N., Bruder, J. i Schulte-Körne, G. (2014). Specific learning disorder: Prevalence and gender differences. *PLoS ONE*, 9(7), e103537.
- Organización Mundial de la Salud (1999). *CIE-10. Trastornos mentales y del comportamiento*. Madrid: Meditor.
- Peterson, R. L. i Pennington, B. F. (2012). Developmental dyslexia. *Lancet*, 379(9830), 1997-2007.
- Price, G. i Ansari, D. (2013). Dyscalculia: Characteristics, Causes, and Treatments. *Numeracy*, 6(1), Article 2.
- Reigosa-Crespo, V., Valdés-Sosa, M., Butterworth, B., Estévez, N., Rodríguez, M., Santos, E., (...) Lage, A. (2012). Basic numerical capacities and prevalence of developmental dyscalculia: the Havana Survey. *Developmental Psychology*, 48(1), 123-135.
- Soares, N. i Patel, D. R. (2015). Dyscalculia. *International Journal of Child and Adolescent Health*, 8(1), 15-26.
- Stuart, M., Stainthorp, R. i Snowling, M. J. (2008). Literacy as a complex activity: Deconstructing the simple view of reading. *Literacy*, 42(2), 59-66.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Toro, J. i Cervera, M. (2006). *EMLE TALE-2000. Escalas Magallanes de lectura y escritura*. Madrid: ALBOR-COHS.
- Ulate, M. A., Jiménez, V., Alvarado, J. M. i Puente, A. (2015). *EVAPROMES. Evaluación de los procesos metacognitivos en escritura*. Madrid. Editorial EOS
- Vale, A. P., Sucena, A. i Viana, F. (2010). Prevalência da Dislexia entre Crianças do 1º Ciclo do Ensino Básico falantes do Português Europeu. *Revista Lusófona de Educação*, 18, 45-56.
- Vlachos, F., Avramidis, E., Dedousis, G., Chalmpé, M. Ntalla, I. i Giannakopoulou, M. (2013). Prevalence and Gender Ratio of Dyslexia in Greek Adolescents and Its Association with Parental History and Brain Injury. *American Journal of Educational Research*, 1(1), 22-25.

7

PER RECORDAR

PER A RECORDAR...

ALUMNAT AMB TRASTORN ESPECÍFIC DE L'APRENTATGE (TEAP)

CRITERIS DSM-5

Simptomatologia nuclear, criteri de discrepància, criteri d'interferència, criteri d'inici i criteri d'exclusió.

ESCRITURA

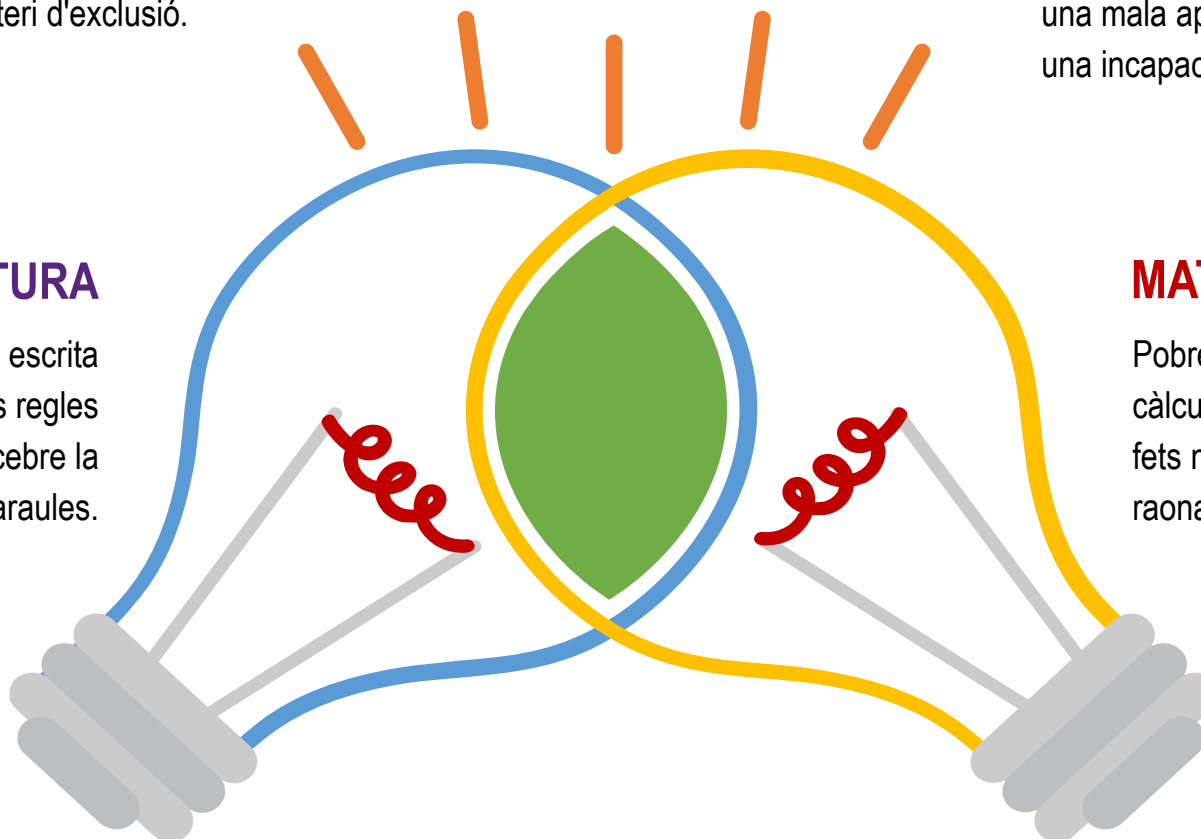
Problemes en escriptura i/o expressió escrita causats per una mala aplicació de les regles de conversió F-G o dificultats per percebre la forma completa de les paraules.

LECTURA

Problemes en lectura i/o comprensió causats per una mala aplicació de les regles de conversió G-F o una incapacitat per llegir la paraula com un tot.

MATEMÀTIQUES

Pobre sentit numèric, dificultats per realitzar càlculs aritmètics, dificultats per memoritzar fets numèrics i/o dificultats per realitzar raonaments matemàtics.

8

PER SABER MÉS...

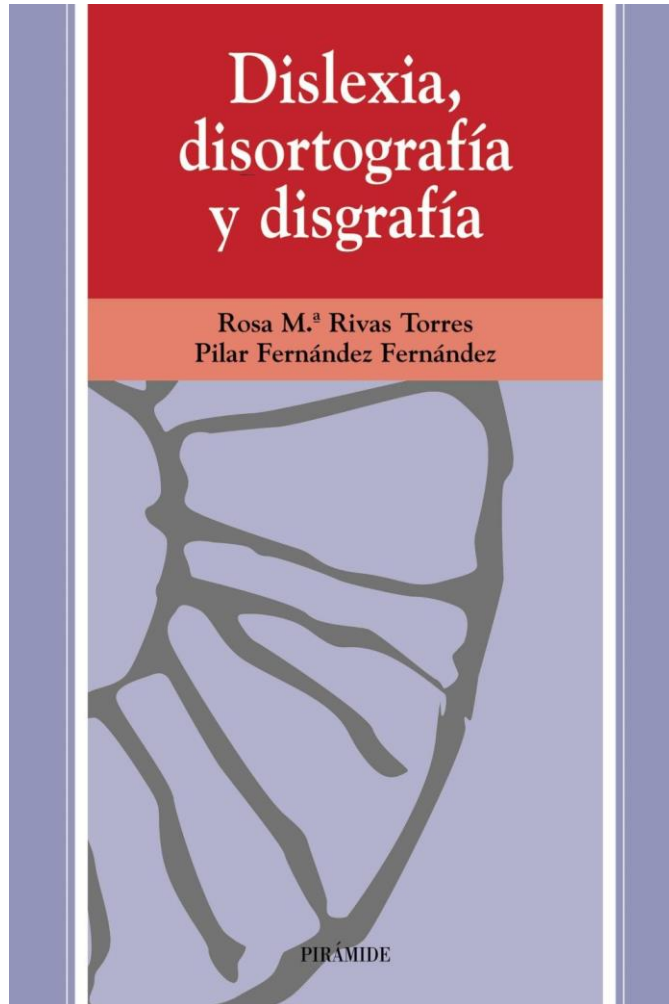
8.1. LLIBRES

8.2. RECURSOS AUDIOVISUALS

8.3. MATERIALS D'INTERVENCIÓ

8.1. LLIBRES

DISLÈXIA, DISORTOGRAFIA I DISGRAFIA

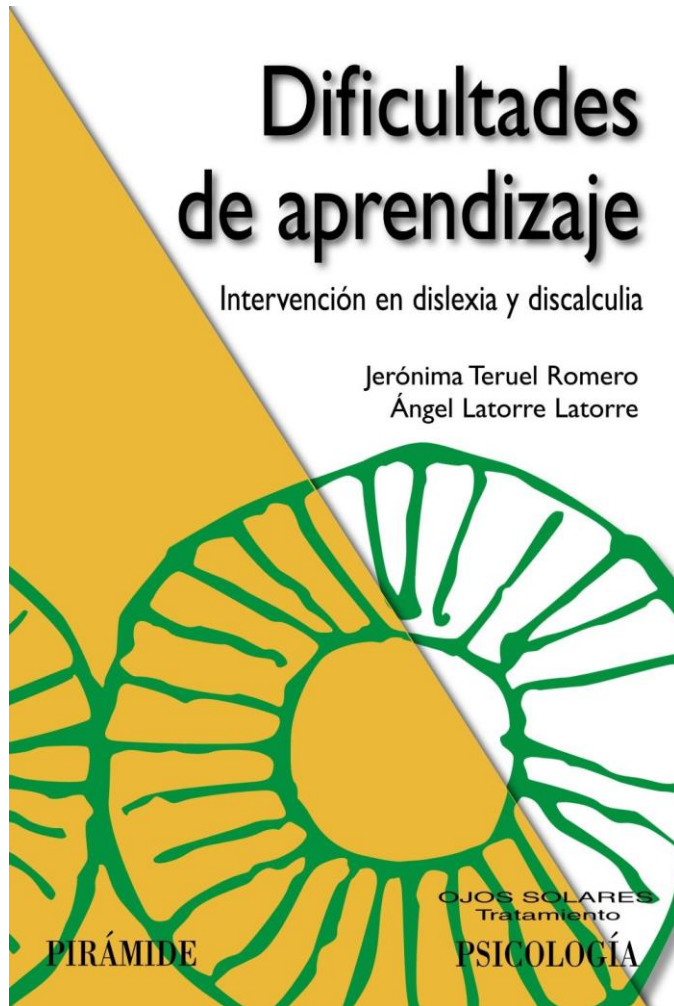

DISLEXIA, DISORTOGRAFÍA Y DISGRAFÍA

- **AUTORS:** R. M. Rivas i P. Fernández
- **EDITORIAL:** Pirámide Editorial
- **ANY:** 2014
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 208 pàgines
- **PREU:** 17,79 euros
- **ISBN:** 9788436808131

8.1. LLIBRES

DISLÈXIA I DISCALCÚLIA

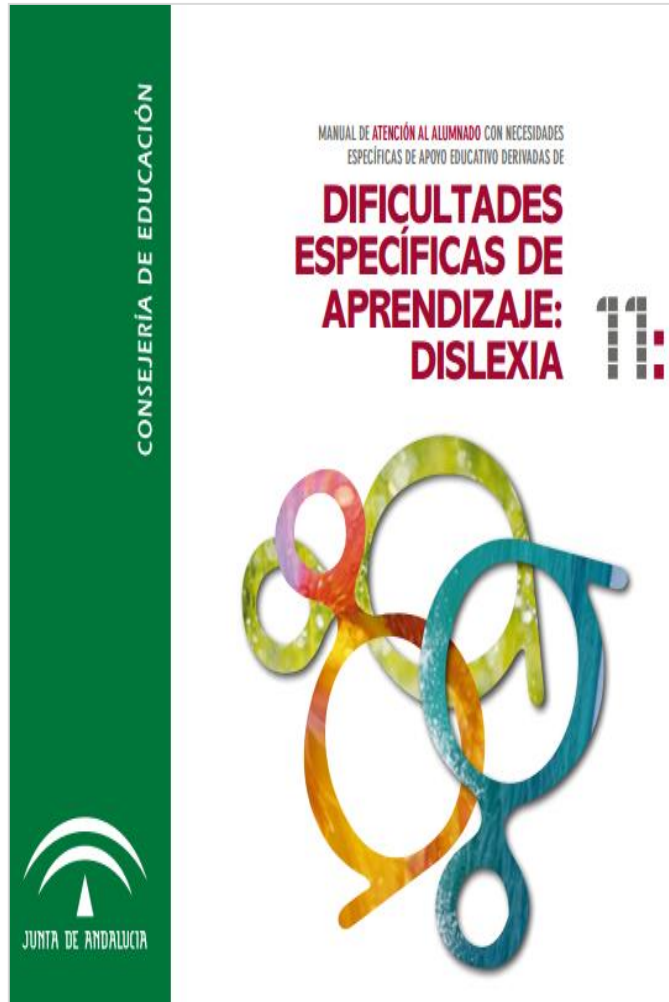

DIFICULTADES DE APRENDIZAJE: INTERVENCIÓN EN DISLEXIA Y DISCALCULIA

- **AUTORS:** J. Teruel i A. Latorre
- **EDITORIAL:** Pirámide Editorial
- **ANY:** 2014
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 184 pàgines
- **PREU:** 14,90 euros
- **ISBN:** 9788436831023

8.1. LLIBRES

DISLÈXIA

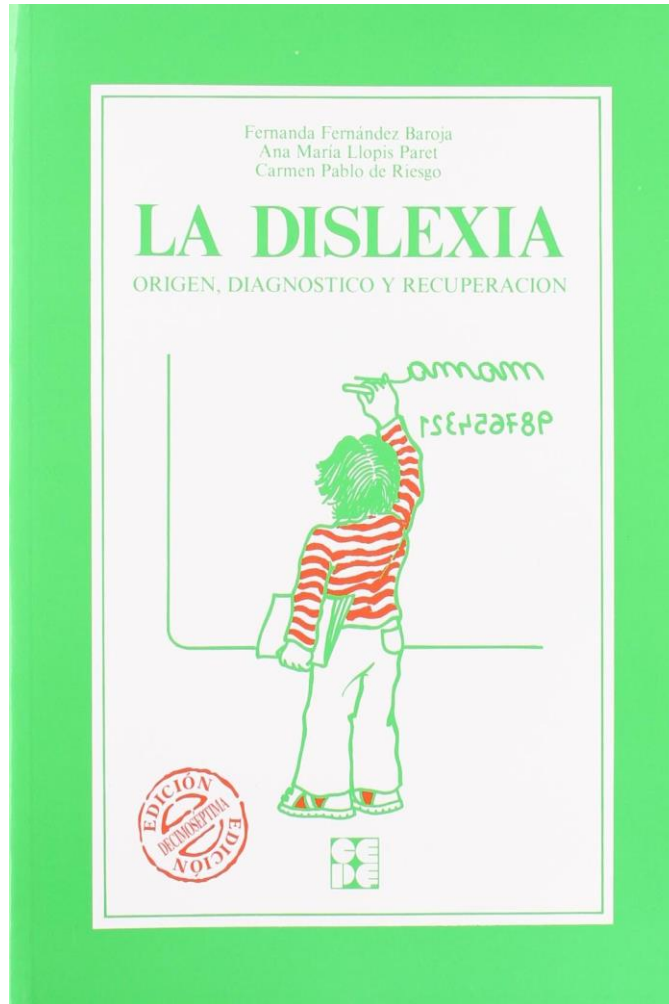

MANUAL DE ATENCIÓN AL ALUMNADO CON NEAE DERIVADAS DE DIFICULTADES DE APRENDIZAJE: DISLEXIA

- **AUTORS:** M. C. Angulo, J. Gonzalo, J. L. Luque, M. P. Rodríguez, R. Sánchez, R. M. Satorras i M. Vázquez
- **EDITORIAL:** Consejería de Educación de la Junta de Andalucía
- **ANY:** 2012
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 54 pàgines
- **PREU:** gratuït, disponible en PDF
- **ISBN:** 9788469494578

8.1. LLIBRES

DISLÈXIA

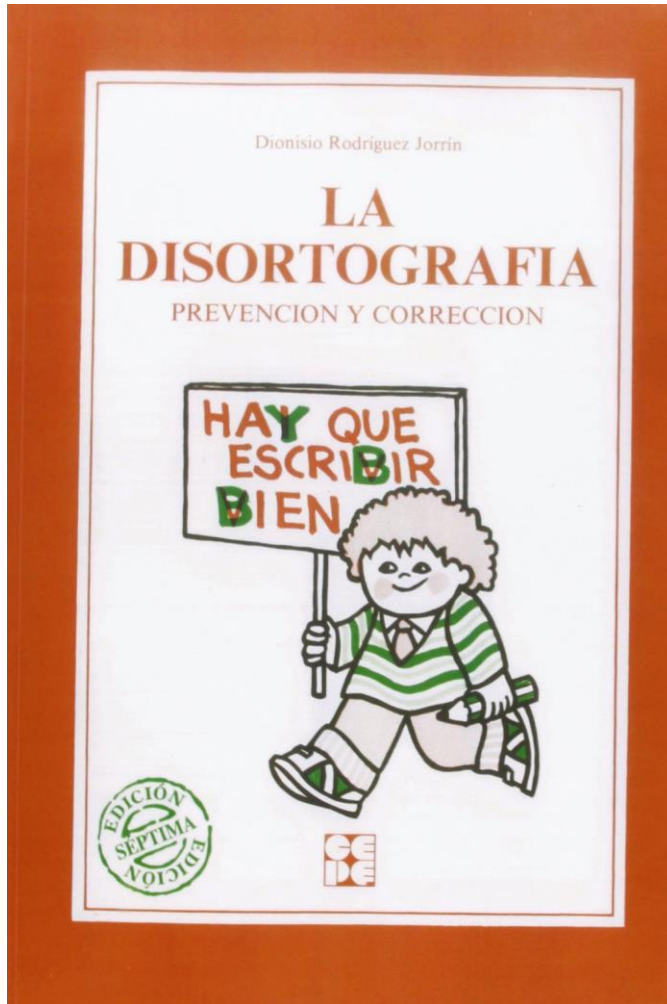

LA DISLEXIA: ORIGEN, DIAGNÓSTICO Y RECUPERACIÓN

- **AUTORS:** F. Fernández, A. M. Llopis i C. De Pablo
- **EDITORIAL:** CEPE Editorial
- **ANY:** 2009
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 214 pàgines
- **PREU:** 12 euros
- **ISBN:** 9788485252121

8.1. LLIBRES

DISORTOGRAFIA

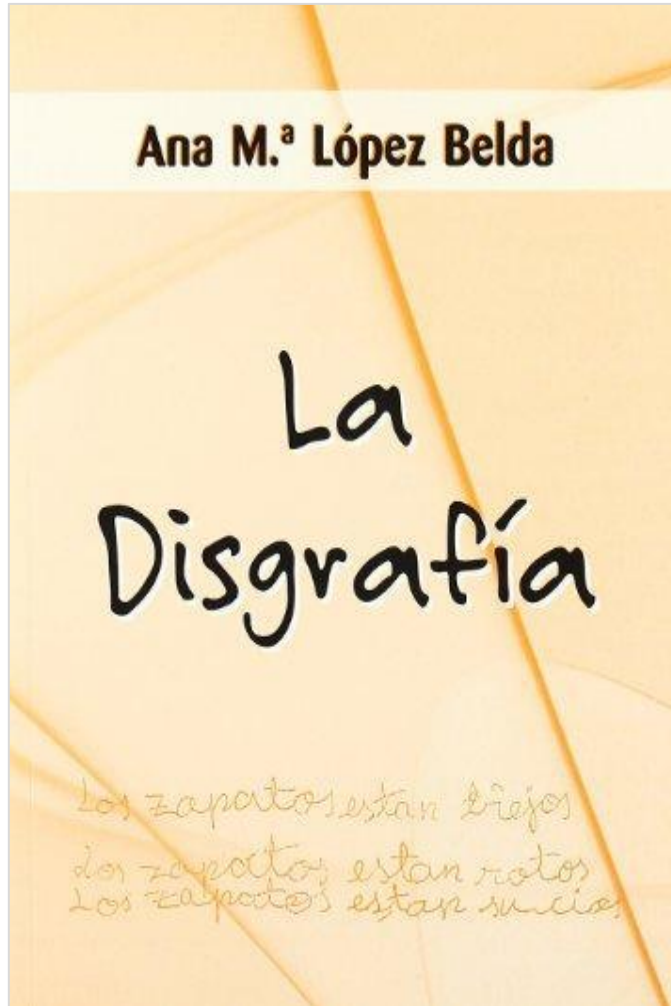

LA DISORTOGRAFÍA: PREVENCIÓN Y CORRECCIÓN

- **AUTORS:** A. M. Llopis, C. De Pablo i F. Fernández
- **EDITORIAL:** CEPE Editorial
- **ANY:** 2007
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 176 pàgines
- **PREU:** 12 euros
- **ISBN:** 9788486235307

8.1. LLIBRES

DISGRAFIA

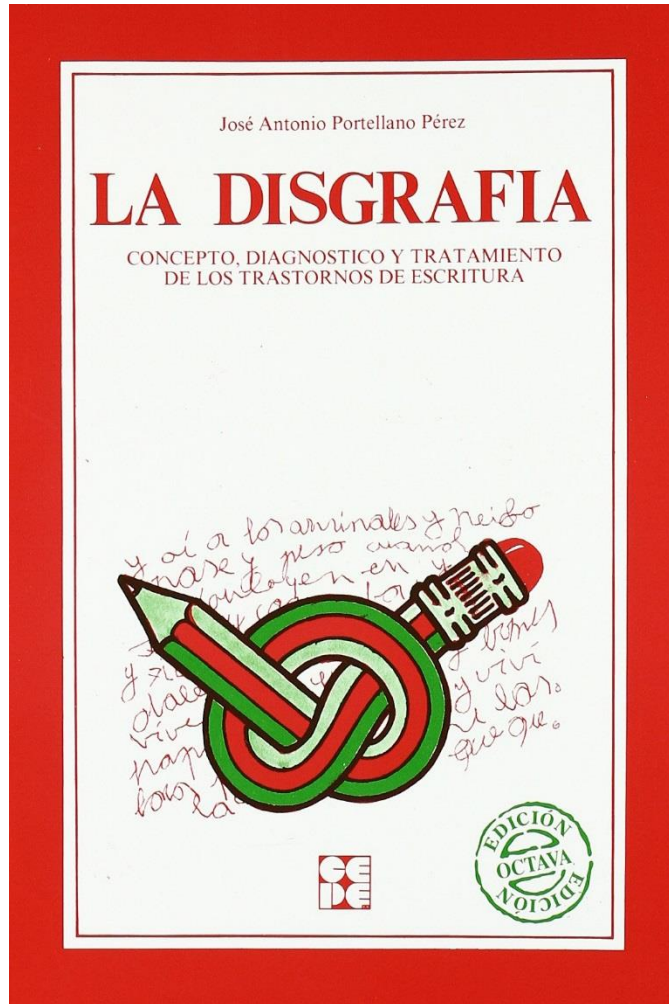

LA DISGRAFÍA

- **AUTORS:** A. M. López
- **EDITORIAL:** EOS Editorial
- **ANY:** 2015
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 128 pàgines
- **PREU:** 13 euros
- **ISBN:** 9788497272216

8.1. LLIBRES

DISGRAFIA

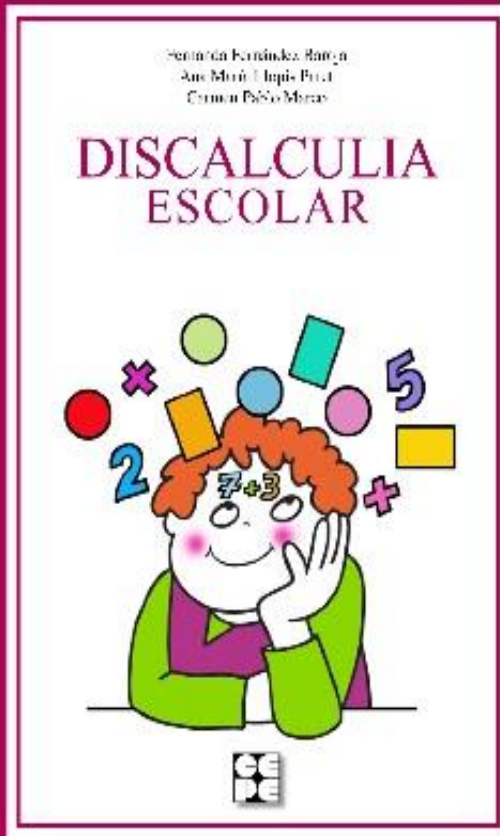

LA DISGRAFÍA: CONCEPTO, DIAGNÓSTICO Y TRATAMIENTO DE LOS TRASTORNOS DE ESCRITURA

- **AUTORS:** J. A. Portellanos
- **EDITORIAL:** CEPE Editorial
- **ANY:** 2014
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 176 pàgines
- **PREU:** 12 euros
- **ISBN:** 9788485252992

8.1. LLIBRES

DISCALCÚLIA

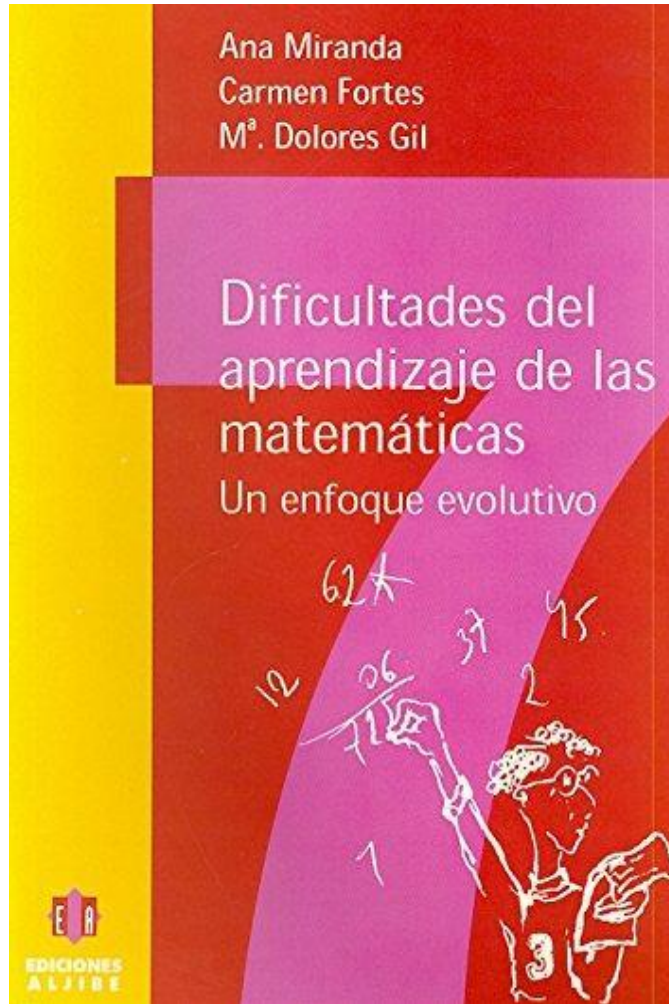

DISCALCULIA ESCOLAR

- **AUTORS:** A. M. Llopis, C. De Pablo i F. Fernández
- **EDITORIAL:** CEPE Editorial
- **ANY:** 2012
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 296 pàgines
- **PREU:** 20 euros
- **ISBN:** 9788478698530

8.1. LLIBRES

DISCALCÚLIA

DIFICULTADES EN EL APRENDIZAJE DE LAS MATEMÁTICAS: UN ENFOQUE EVOLUTIVO

- **AUTORS:** A. Miranda, C. Fortes i M. D. Gil
- **EDITORIAL:** Aljibre
- **ANY:** 1999
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 215 pàgines
- **PREU:** 11,90 euros
- **ISBN:** 9788487767913

8.2. RECURSOS AUDIOVISUALS

CONCEPTUALITZACIÓ DE LES DIFICULTATS D'APRENTATGE

HABLEMOS DE DISLEXIA, DISORTOGRAFÍA Y DISCALCULIA, DIFICULTADES DE APRENDIZAJE

- **AUTOR:** La tarde en 24 horas
- **SERVIDOR:** RTVE
- **ANY:** 2019
- **DURADA:** 19 minuts
- **ENLLAÇ:** <http://rtve.es/v/4499828>

8.2. RECURSOS AUDIOVISUALS

CONCEPTUALITZACIÓ DE LES DIFICULTATS D'APRENTATGE

LA DISLEXIA EN EL AULA

- **AUTOR:** ScolarTIC
- **SERVIDOR:** Youtube
- **ANY:** 2016
- **DURADA:** 22:51 minuts
- **ENLLAÇ:** <https://youtu.be/1zPDRzr7v1I>

8.2. RECURSOS AUDIOVISUALS

CONCEPTUALITZACIÓ DE LA DISLÈXIA

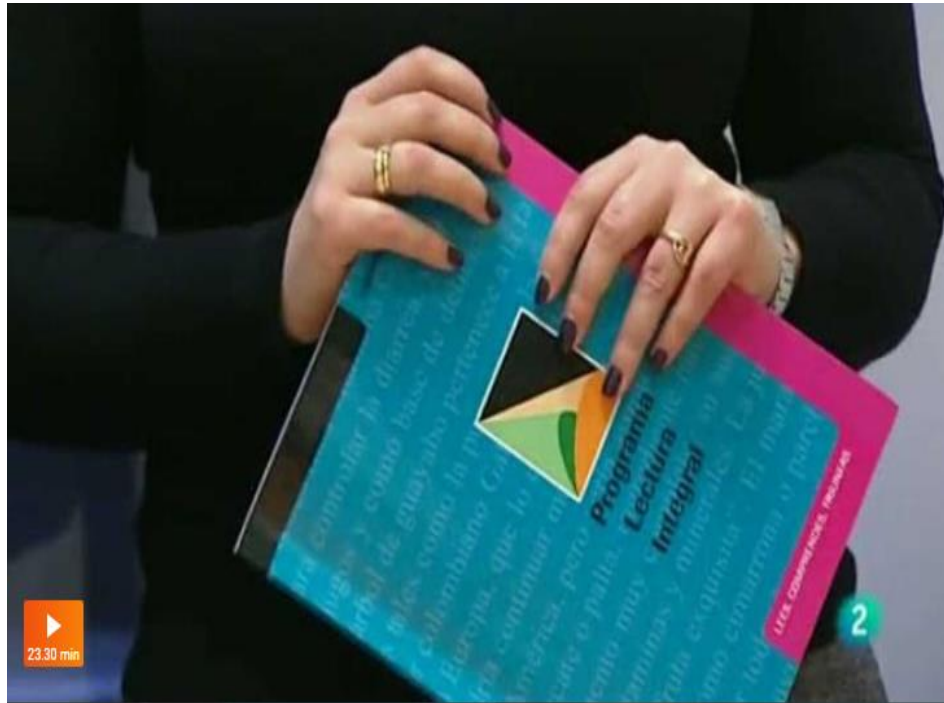

PALABRAS AL VIENTO

- **AUTOR:** Documentos TV
- **SERVIDOR:** RTVE
- **ANY:** 2011
- **DURADA:** 62 minuts
- **ENLLAÇ:** <http://rtve.es/v/1458092>

8.2. RECURSOS AUDIOVISUALS

CONCEPTUALITZACIÓ DE LA COMPRESIÓ LECTORA

LA COMPRESIÓN LECTORA

- **AUTOR:** Para todos la 2
- **SERVIDOR:** RTVE
- **ANY:** 2011
- **DURADA:** 23 minuts
- **ENLLAÇ:** <http://rtve.es/v/1258567>

8.2. RECURSOS AUDIOVISUALS

ATENCIÓ EDUCATIVA EN DISLÈXIA

HERRAMIENTAS DOCENTES PARA ATENDER LA DISLEXIA EN EL AULA

- **AUTOR:** Universidad a Distancia de Madrid (UDIMA)
- **SERVIDOR:** Youtube
- **ANY:** 2016
- **DURADA:** 51 minuts
- **ENLLAÇ:** <https://youtu.be/2m1C42CVS0Q>

9.2. RECURSOS AUDIOVISUALS

ATENCIÓ EDUCATIVA EN DISLÈXIA

INTERVENCIÓN EN UN CASO DE DISLEXIA EN EL ÁMBITO EDUCATIVO

- **AUTOR:** Instituto Superior de Estudios Psicológicos (ISEP)
- **SERVIDOR:** Youtube
- **ANY:** 2013
- **DURADA:** 146 minuts
- **ENLLAÇ:** <https://youtu.be/300LrkQePOI>

8.2. RECURSOS AUDIOVISUALES

ATENCIÓN EDUCATIVA EN DISORTOGRAFIA

DISORTOGRAFÍA: EVALUACIÓN Y INTERVENCIÓN DESDE EL CENTRO ESCOLAR

- **AUTOR:** Universidad a Distancia de Madrid (UDIMA)
- **SERVIDOR:** Youtube
- **ANY:** 2016
- **DURADA:** 62 minuts
- **ENLLAÇ:**

8.2. RECURSOS AUDIOVISUALES

ATENCIÓN EDUCATIVA EN DISCALCÚLIA

VI Ciclo de Experiencias en Psicología Educativa. 21-05-18
Colegio Oficial de Psicólogos de Madrid
Experiencia: Dificultades específicas del aprendizaje en las matemáticas.
Ver más tarde Compartir

SENTIDO INNATO DEL NÚMERO

Sistema numérico preverbal (innato)
"Subitizing" (Subitización): bebés de pocos meses poseen la capacidad de discriminar cantidades pequeñas de manera súbita
- Fundamental para el desarrollo posterior del

↓

Sistema numérico verbal (aprendido)
- Se desarrolla con la "ayuda" del lenguaje.
- Permite un cálculo preciso y exacto
- Contribuye a la capacidad de representarse los números en una línea mental.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9

(Dehaene 1997, 2010) (Geary, 2004)

David González Muñoz
Psicólogo educativo. Neuropsicólogo. Orientador en Equipo de Orientación Educativa y Psicopedagógica de Ciudad Lineal, Vicálvaro, San Blas.

DIFICULTADES ESPECÍFICAS EN EL APRENDIZAJE DE LAS MATEMÁTICAS

- **AUTOR:** Colegio Oficial de Psicólogos de Madrid
- **SERVIDOR:** Youtube
- **ANY:** 2018
- **DURADA:** 91 minuts
- **ENLLAÇ:** <https://youtu.be/raWT-zxzrNA>

8.2. RECURSOS AUDIOVISUALS

ATENCIÓ EDUCATIVA EN DISCALCÚLIA

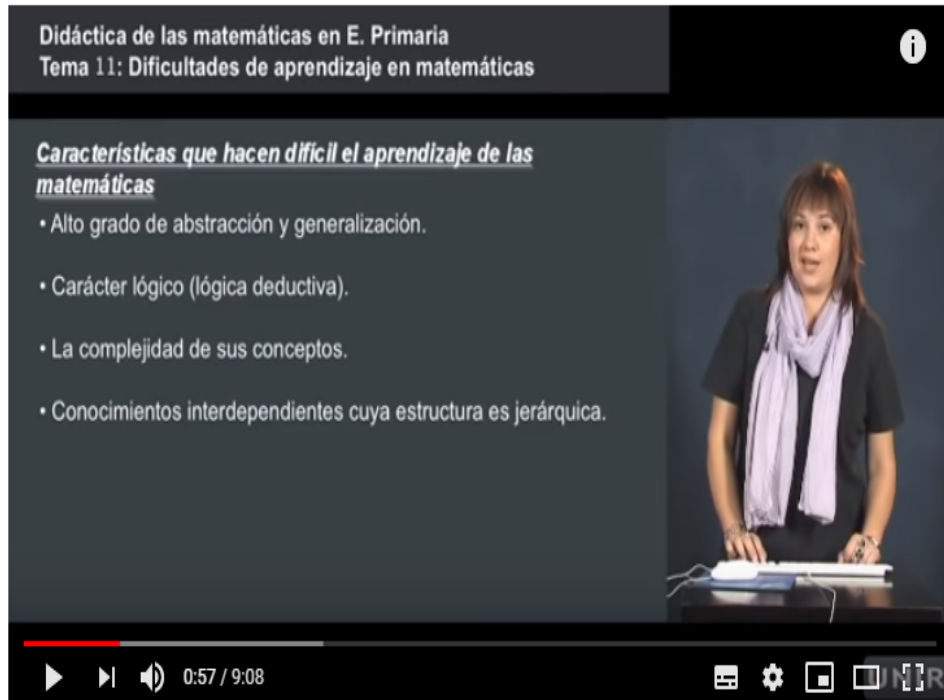

INTERVENCIÓN EN UN CASO DE DISCALCULIA: CUANDO 1 + 2 ES UN ESTRÉS

- **AUTOR:** Instituto Superior de Estudios Psicológicos (ISEP)
- **SERVIDOR:** Youtube
- **ANY:** 2018
- **DURADA:** 90 minuts
- **ENLLAÇ:** <https://youtu.be/34-35CCaL5g>

8.2. RECURSOS AUDIOVISUALS

ATENCIÓN EDUCATIVA EN DISCALCÚLIA

DIFICULTADES DE APRENDIZAJE DE LAS MATEMÁTICAS

- **AUTOR:** UNIR
- **SERVIDOR:** Youtube
- **ANY:** 2011
- **DURADA:** 9 minuts
- **ENLLAÇ:** https://youtu.be/_AOFGh3KzAs

8.3. MATERIAL D'INTERVENCIÓ

DISLÈXIA

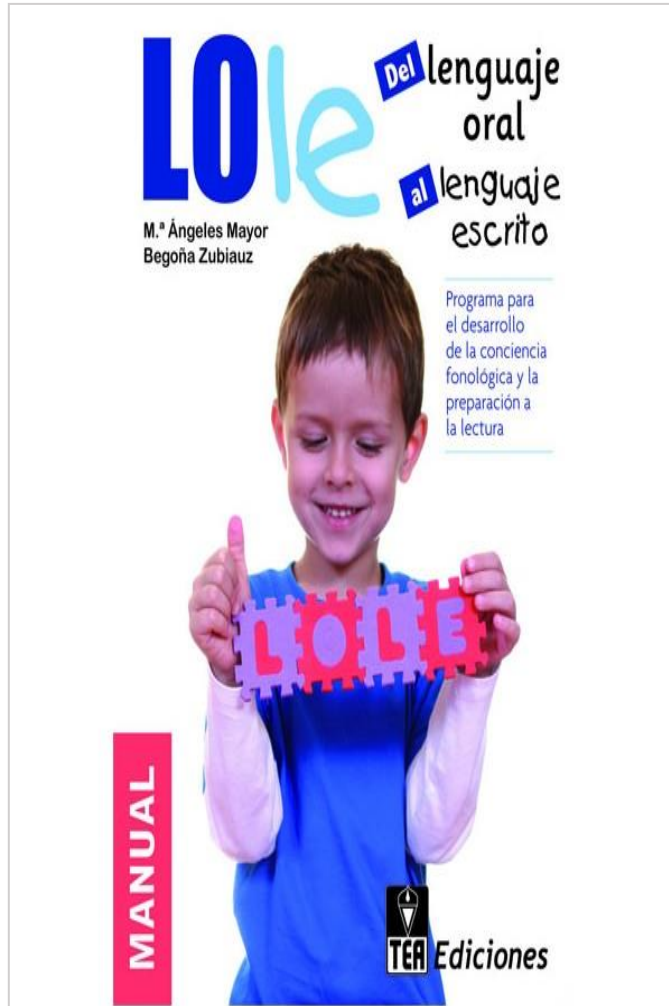

DISLEXIA: CUADERNO 1, 2 Y 3

- AUTORA: C. M. León
- EDITORIAL: Editorial GEU
- ANY: 2014
- NOMBRE DE PÀGINES: 144 pàgines
- PREU: 17,31 euros
- ISBN: 9788416156207

8.3. MATERIAL D'INTERVENCIÓ

DISLÈXIA

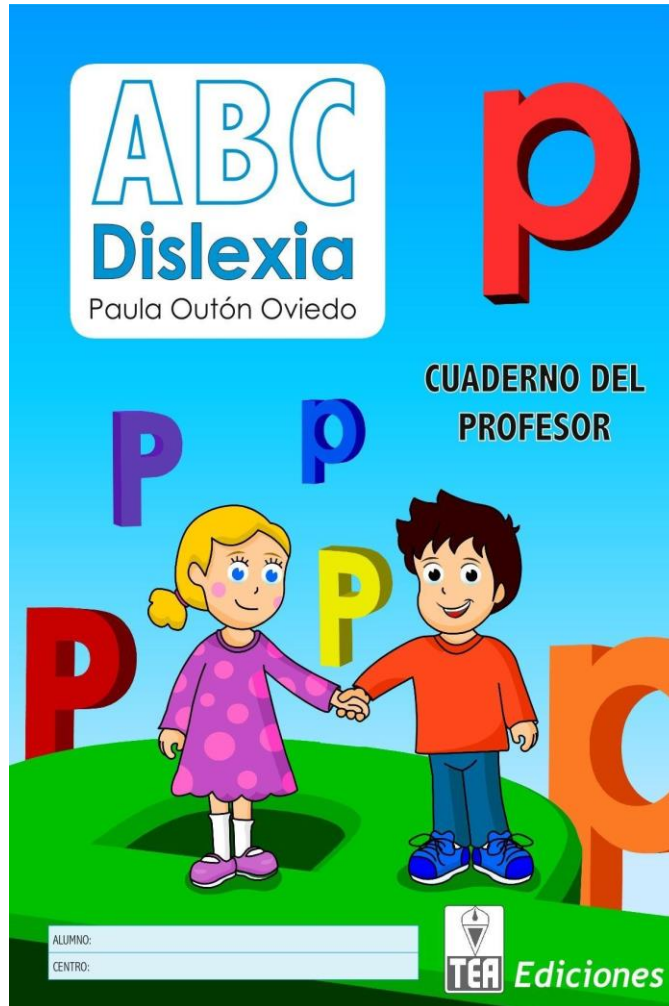

LOLE, DEL LENGUAJE ORAL AL LENGUAJE ESCRITO

- **AUTORS:** M. A. Mayor i B. Zubiauz
- **EDAT D'APLICACIÓ:** de 3 a 5 anys i alumnat amb dificultats d'aprenentatge
- **EDITORIAL:** TEA Editorial
- **ANY:** 2011
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 90 pàgines
- **PREU:** 198,67 euros
- **ISBN:** 9788471748584

8.3. MATERIAL D'INTERVENCIÓ

DISLÈXIA

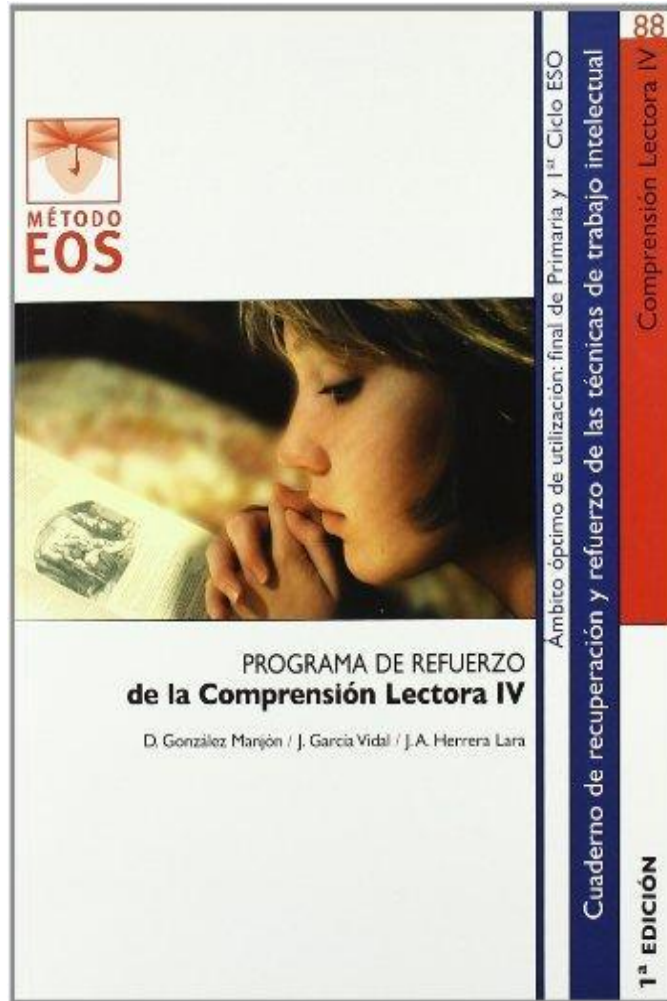

ABC DISLEXIA

- **AUTORS:** P. Outón
- **EDAT D'APLICACIÓ:** a partir de 5 anys
- **EDITORIAL:** TEA Editorial
- **ANY:** 2010
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 144 pàgines
- **PREU:** 63,96 euros
- **ISBN:** 9788471748607

8.3. MATERIAL D'INTERVENCIÓ

COMPRESIÓ LECTORA

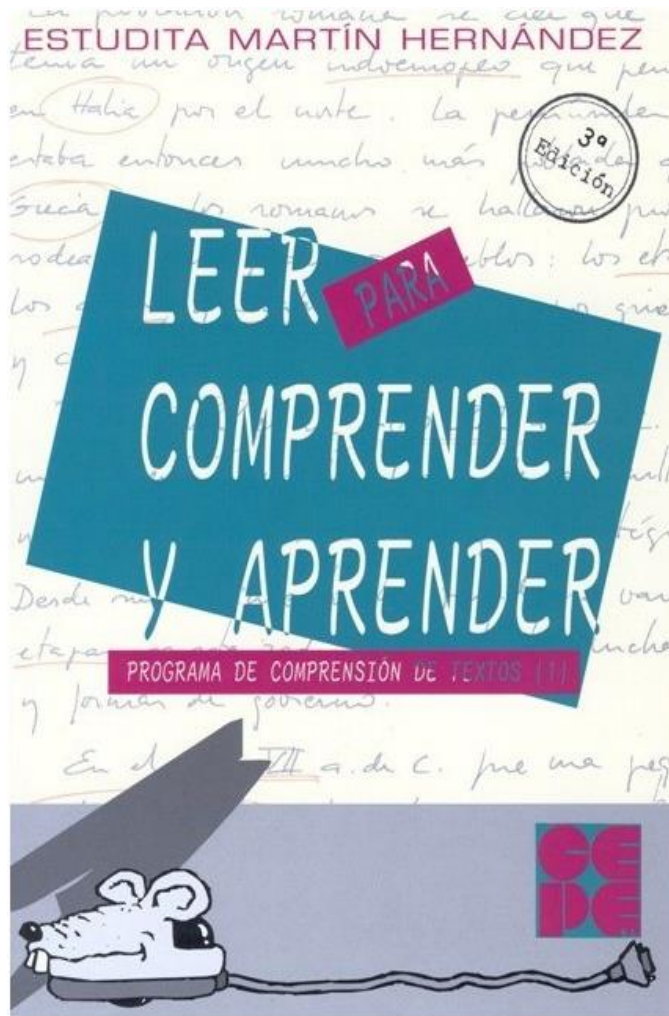

PROGRAMA DE REFUERZO DE LA COMPRESIÓN LECTORA

- **AUTORS:** J. García i D. González
- **EDAT D'APLICACIÓ:** últims cursos de primària
- **EDITORIAL:** Editorial EOS
- **ANY:** 2011
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 124 pàgines
- **PREU:** 13,50 euros
- **ISBN:** 9788497274135

8.3. MATERIAL D'INTERVENCIÓ

COMPRESIÓ LECTORA

LEER PARA COMPRENDER Y APRENDER

- **AUTORA:** E. Martín
- **EDAT D'APLICACIÓ:** entre 12 i 14 anys
- **EDITORIAL:** CEPE Editorial
- **ANY:** 2010
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 81 pàgines
- **PREU:** 15 euros
- **ISBN:** 9788478691333

8.3. MATERIAL D'INTERVENCIÓ

COMPRENSIÓ LECTORA

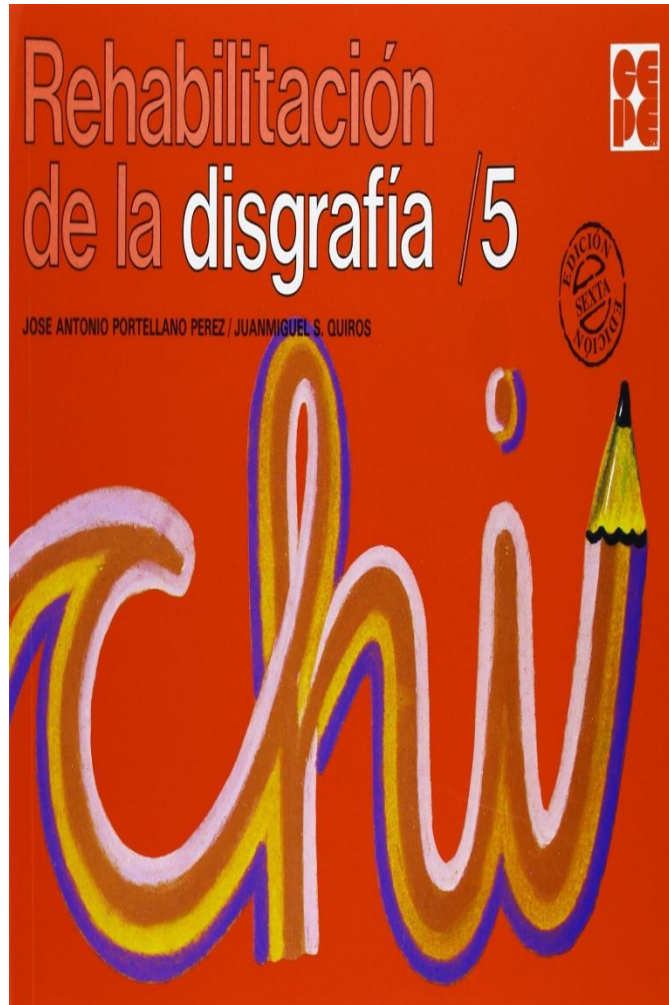

APRENDRE A COMPRENDRE

- **AUTORS:** E. Vidal-Abarca., R. Gilabert, N. Abad, M. Blanes, M. J. López i O. Navarro
- **EDAT D'APLICACIÓ:** entre 8 i 14 anys
- **EDITORIAL:** ICCE
- **ANY:** 2003
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 72 pàgines
- **PREU:** 13,95 euros
- **ISBN:** 9788472783690

8.3. MATERIAL D'INTERVENCIÓ

DISGRAFIA

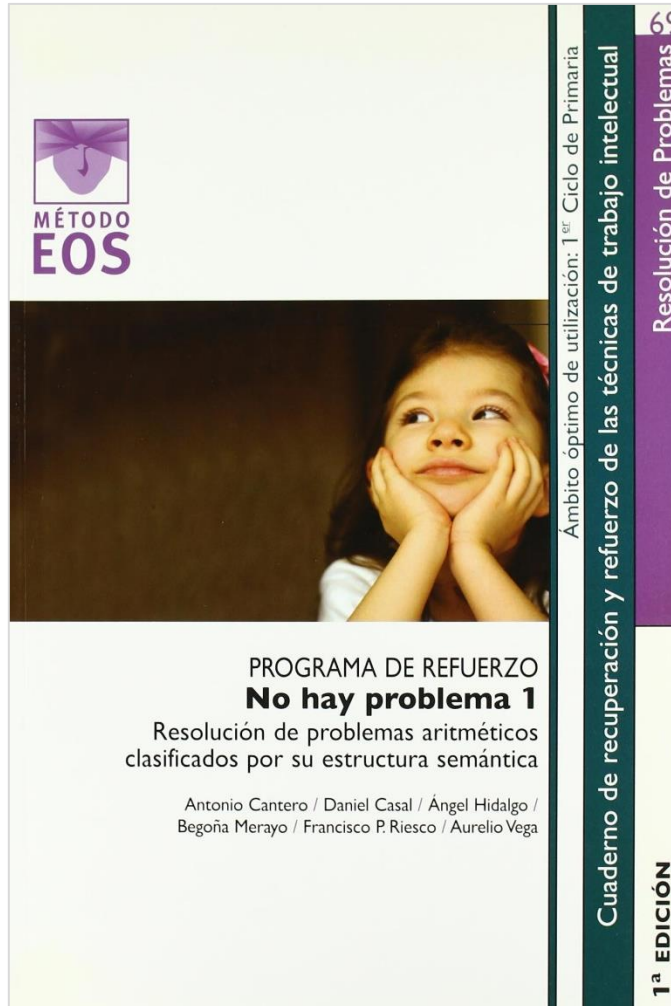

REHABILITACIÓN DE LA DISGRAFÍA

- **AUTORS:** J. A. Portellano i J. S. Quiros
- **EDITORIAL:** CEPE Editorial
- **ANY:** 2012
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 96 pàgines
- **PREU:** 10 euros
- **ISBN:** 9788478690206

8.3. MATERIAL D'INTERVENCIÓ

RAONAMENT MATEMÀTIC

NO HAY PROBLEMA

- **AUTORS:** A. Cantero, D. Casal, A. Hidalgo, B. Mereyo, F. Riesco i A. Vega
- **EDAT D'APLICACIÓ:** primer cicle de primària
- **EDITORIAL:** Editorial EOS
- **ANY:** 2009
- **NOMBRE DE PÀGINES:** 70 pàgines
- **PREU:** 11 euros
- **ISBN:** 9788497273244